Сямейная газета

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

27 ЛІПЕНЯ 2017 г. ЧАЦВЕР №142 (28506)

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Лепш праблемная мама, чым дзіцячы дом

Якое ВНУ яшчэ шукае абітурыентаў

СТАР. 3

Дзе яны? Лёс людзей з псіхічнымі захворваннямі

СТАР. 4

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр ЦЕРАХАЎ, міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі:

«Мы бачым рэзервы для эканоміі рэсурсаў. У мінулым годзе прыняты рашэнні як на ўзроўні ўрада, так і на ўзроўні райвыканкамаў, якія дазволілі знізіць выдаткі на BYN260 млн. Яны працягваюць даваць эфект. Урадам зацверджана заданне на гэты год па зніжэнні выдаткаў дадаткова яшчэ на BYN93 млн. Неабходны індывідуальны падыход да кожнага аб'екта, які эксплуатуецца ў сферы ЖКГ, да кожнай арганізацыі, каб выключыць звышнарматыўнае расходаванне сродкаў».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 27.07.2017 г.

Долар ЗША	1,9505	▲
Еўра	2,2671	▲
Рас. руб.	0,0325	■
Укр. грыўня	0,0752	▼

ISSN 1990 - 763X

РАЗДАЖДЖЫЛАСЯ...

Фота БЕЛТА.

Гродна, 26 ліпеня.

■ Напярэдадні стагоддзя

Геалакацыя: праспект Газеты «Звязда»

ЗЯЛЁНАЕ «МОРА», КУРГАН І МАРШРУТЫ ДАІ

Спартыўнае свята ў гонар векавога юбілею нашага выдання адбудзецца ўжо ў гэтую суботу ў 11.00 на базе спартыўнай пляцоўкі мінскага ліцэя №1, які размяшчаецца на праспекце Газеты «Звязда», 6А. У праграме — спаборніцтвы па гіравым спорце і варкаўце, майстар-клас ад сучаснага волата, рэкардсмена Гінеса Вячаслава Харанекі і гульня з удзелам найлепшага міні-футбольнага клуба краіны «Сталіца». Пакуль рыхтуюцца прызы і ўносяцца апошнія праўкі ў сцэнарый, мы адправіліся на сам праспект, каб расклеіць афішы. Склаў нам кампанію і расказаў пра гісторыю і цяперашні стан праспекта і раёна ў цэлым начальнік упраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Маскоўскага раёна Андрэй КАЗАКЕВІЧ.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

СТАР. 3

■ Сябе паказаць

ЗАВАБІМ ТУРЫСТА... АРНАМЕНТАМ?

На ролю агульнага брэнда ён падыходзіць найлепш

Менавіта нацыянальныя ўзоры павінны стаць асновай для брэнда Беларусі, упэўнены старшыня праўлення Рэспубліканскага саюза турыстычнай індустрыі Філіп ГУЛЫ. Эксперт таксама падзяліўся інфармацыяй пра турыстычныя аб'екты і маршруты, што з'явіліся ў краіне за апошні час, растлумачыў, калі Беларусь атрымае дывідэнды ад увядзення пяцідзённага бязвізавага рэжыму і спрагназаваў, як адаб'ецца на турыстычнай сферы магчымае ўзаемнае прызнанне віз паміж нашай дзяржавай і Расіяй.

Фота БЕЛТА.

СТАР. 2

Да 100-годдзя «Звязды» засталося 13 дзён

На ўсе 100!!!

«Звязда» запрашае вас, шаноўныя чытачы, вашых блізкіх і сяброў на спартыўнае свята, якое адбудзецца ў суботу, 29 ліпеня, на спартыўнай пляцоўцы сталічнага ліцэя №1 (праспект Газеты «Звязда», 6А).
Пачатак у 11.00. УВАХОД ВОЛЬНЫ.
Падрабязнасці на нашым сайце www.zviazda.by

■ Жніво-2017

ЁСЦЬ ТЫСЯЧА!

Рэчычане Іван Вырвіч і Алег Хвост з Агракамбіната «Холмеч» Рэчыцкага раёна зноў — першыя «тысячнікі» ў краіне

Фота БЕЛТА.

Летась менавіта яны таксама намалацілі самую першую тысячу тон збожжа. Старшы камбайнер Іван Вырвіч кіруе камбайнам з 1995 года, а яго напарнік — толькі другое жніво. У Гомельскім абкаме прафсаюза паведамілі, што павіншаваць камбайнераў на поле прыехалі адказныя асобы Гомельскага аблвыканкама, Рэчыцкага райвыканкама і прафсаюзаў работнікаў АПК.

Дарэчы, у КСУП «Агракамбінат «Холмеч» ёсць яшчэ «тысячнікі». Вынік у тысячу тон па адвозе збожжа і рапсу сярод кіроўцаў старэйшых за 31 год ва Уладзіміра Трубілы і Віктара Кардаша. Тысячу тон намалоту збожжа і рапсу мае экіпаж Васіля Коваля і Мікалая Велікаборца.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. *iost@zviazda.by*

ЗАВАБІМ ТУРЫСТА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Калі гаварыць пра брэнд Беларусі, то, на маю думку, мноства рэгіянальных, лакальных брэндаў павінны мець які-небудзь агульны, скразны элемент, які паўтараўся б усюды: ад рэспублікі, вобласці, горада да невялікага рэгіёна ці турыстычнага кластара, — лічыць Філіп Гулы. — Гэта надае індывідуальнасці і ў той жа час дэманструе нашу еднасць. Маё асабістае перакананне (і многія калегі па індустрыі з гэтым згаджаюцца), што на гэту ролю найлепш падыходзіць беларускі арнамент. Ён ёсць на нацыянальных строях, дзяржаўным сцягу краіны, самалётах «Белавія»... Гэтыя сімвалы для нас вядомыя і зразумелыя. Яны глыбока архаічныя, адлюстроўваюць нашу гісторыю і культуру, асаблівасць і непаўторнасць усяго беларускага. Думаю, што ўсе жыхары краіны павінны ведаць хоць бы некалькі такіх сімвалаў, іх значэнне. Узоры могуць быць рознага колеру і памеру, але павінны прысутнічаць у любым лакальным брэндзе.

На думку эксперта, Беларусі варта працаваць над рознымі відамі турыстычнага прадукту, іх можа быць ад шасці да дзесяці. Гэта абумоўлена інтарэсамі прыезджых. Калі, напрыклад, гаварыць пра вандроўнікаў з Еўропы і Паўночнай Амерыкі, то іх захапляе ў першую чаргу культурна-пазнавальны прадукт: гісторыя XIX—XX стагоддзяў, настальгічны турызм, гісторыя старажытнасці і Сярэднявечча, савецкая і постсавецкая спадчына. Што датычыцца гасцей з краін Азіі, то тут у першую чаргу варта рабіць упор на прыродны комплекс, сапраўдны еўрапейскі ландшафт.

Сярод значных турыстычных аб'ектаў, што з'явіліся ў краіне за апошні час, асабліва важнай Філіпу Гуламу падаецца рэалізацыя праектаў спа-комплексаў і невялікіх гасцініц высокага класа, куды чалавек мог бы прыехаць, каб адпачываць на прыродзе, рэлаксаваць, гуляць з дзецьмі. Гэта дазволіць стварыць канкурэнцыю з аналагічнымі пляцоўкамі ў Польшчы і Літве, магчыма, затрымаць саміх беларусаў і іх грошы на радзіме. У ліку такіх аб'ектаў называюцца, напрыклад, санаторыі «Радон» і «Пліса».

— За апошнія два гады аддаленыя аб'екты (храмы, манастыры, замкі) сталі яшчэ больш прыцягальнымі для замежных турыстаў, прычым не толькі расійскіх, — сцвярджае старшыня праўлення Рэспубліканскага саюза турыстычнай індустрыі. — Часткова на гэта паўплываў бязвізавы рэжым, часткова прыйшоў патрэбны час. Выдатна, што да нас паехалі суседзі: літоўцы, палякі, латвійцы, эстонцы. Іх, безумоўна, больш цікавіць глыбінка, усё, што звязана з гісторыяй. Мясцовае насельніцтва адгукаецца — гэта відаць і па рабоце гідаў, краязнаўцаў, стваральнікаў сувенірнай прадукцыі. Пакуль што сфера знаходзіцца ў зародкавым стане, да сапраўднай якасці яшчэ далёка, але раней не было і гэтага.

Разважаючы пра ўвядзенне пяцідзённага бязвізавага рэжыму, Філіп Гулы адзначыў, што сапраўдныя вынікі гэтага рашэння стануць прыкметнымі значна пазней. Так, у Беларусь ужо накіраваліся актыўныя індывідуальныя турысты. Шмат бізнесменаў, гасцей, якія прыязджаюць з рознымі мэтамі. А вось арганізаваныя групы трапяць да нас троxі пазней, бо глыбіня планавання адпачынку і, адпаведна, продажу тураў аператарамі звычайна складае прыкладна год. Па гэтай прычыне судзіць аб уплыве на колькасць прыезджых можна будзе толькі ў 2018-м. Тым не менш «бязвіз» ужо моцна палепшыў нашу інтэграцыю з Літвой і Латвіяй. Сёлета павялічылася колькасць аўстралійскіх турыстаў і экскурсійных груп з Ізраіля. Прычым гэта класічны турызм, а не настальгічны, этнаграфічны ці рэлігійны.

Філіп Гулы ўпэўнены, што ўвядзенне курортнага збору (тая мера цяпер абмяркоўваецца ў Расіі) для Беларусі — мера непатрэбная. На яго думку, пакуль аб'екты размяшчэння не загружаны больш чым на 80 працэнтаў, бессэнсоўна ўводзіць такі падатак — лепш мець больша аб'ём па меншым коште. Трэба ўлічваць, што турыст і так дае краіне вялікую колькасць даходаў, якія нідзе не відаць: сілкуецца, траціць грошы на паездкі, сувеніры. Галоўнае — стварыць дадатковую інфраструктуру, каб у яго быў выбар, дзе пакінуць свой «рубель». Так, напрыклад, у краіне ёсць цэлы шэраг замкаў, якія знаходзяцца ў катастрафічным стане і патрабуюць як мінімум кансервацыі, але да іх па-ранейшаму едуць турысты. Праблема ў тым, што на месцы ім няма дзе траціць грошы.

— Што датычыцца ўзаемнага прызнання віз Беларуссю і Расіяй, то станоўчае рашэнне гэтага пытання па-рознаму адаб'ецца на беларускіх кампаніях, якія займаюцца ўязным турызмам — адзначыў эксперт. — Магчыма, пацерпяць беларускія тураператары, якія не ствараюць уласнага прадукту, а займаюцца выключна продажам, у тым ліку ў анлайн-сістэмах. Расійскія ж кампаніі, наадварот, выйграюць, бо іх краіна ў турыстычным плане з'яўляецца больш прыцягальнай, брэндаванай, «раскручанай» — яны змогуць прадаваць беларускі кірунак «у давесак». Асноўная маржынальнасць у такім выпадку будзе сканцэнтравана ў руках аператараў з Расіі. У сваю чаргу, расіяне не працуюць у Беларусі самі, ім спатрэбяцца партнёры, якія зоймуцца стыкоўкай — будуць завозіць і вывозіць турыстаў, аказваць увесь набор паслуг (апроч стандартнага пражывання і экскурсій). Таму нашы кампаніі, якія ствараюць прадукт, акажуцца ў выйгрышы.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Пентагон назваў дату з'яўлення ў Паўночнай Карэі ракеты з ядзерным зарадам

Паўночная Карэя зможа пастаўць на ўзбраенне надзейную міжкантынентальную балістычную ракету, здольную несці ядзерную боегалоўку, ужо налета. Аб гэтым паведамляецца ў канфідэнцыйным дакладзе Агенцтва ваеннай разведкі Пентагона, піша The Washington Post. Ацэнка ваеннага ведамства заснавана на нядаўніх ракетных выпрабаваннях КНДР і ўяўляе сабой прагноз па развіцці адпаведнай праграмы ў Паўночнай Карэі. Як адзначае WP, прагноз ЗША адлюстроўвае перагледжаныя папярэджанні ад прадстаўнікоў разведкі Паўднёвай Карэі.

Арабскія СМІ даведаліся, дзе можа хавацца кіраўнік ІД аль-Багдадзі

Абу Бакр аль-Багдадзі жывы і хаваецца ў сірыйскай правінцыі Дэйр-эз-Зор на ўсходзе краіны, паведамляе арабская газета Al-Quds Al-Arabi. Па даных крыніц выдання, аль-Багдадзі можа знаходзіцца ў раёне паміж населенымі пунктамі Альбу-Камаль і Эль-Маядзін на мяжы з Іракам, куды перабраліся большасць кіраўнікоў і палявых камандзіраў ІД, калі баевікі страцілі кантроль над гарадамі ў Сірыі і Іраку. Як адзначае газета, тэрарыст нумар адзін «працягвае адыгрываць ключавую ролю» ў камандаванні групоўкай, нягледзячы на тое, што «падтрымліваць сувязь і праводзіць сустрэчы з іншымі членамі арганізацыі стала больш складана».

ЕАЭС прапанавалі абмеркаваць праект адзінай разліковай адзінкі

У Еўразійскай эканамічнай камісіі лічаць, што такая мера садзейнічала б зніжэнню транзакцыйных выдаткаў пры ўзаемных разліках. Еўразійскі банк развіцця (ЕАБР) прапанаваў Цэнтрабанку краін ЕАЭС стварыць рэгіянальную разліковую грашовую адзінку. Пра гэта піша газета «Известия» са спасылкай на дырэктара Цэнтра інтэграцыйных даследаванняў ЕАБР Яўгена Вінакурава. «Ёсць шэраг інструментаў, якія мы прапануем для абмеркавання манетарным рэгулятарам, у асноўным на доўгатэрміновую перспектыву. Напрыклад, разліковую рэгіянальную грашовую адзінку — гаворка ідзе не пра адзіную валюту, а пра інструмент, які палягчае ўзаемаразлікі», — растлумачыў ён выданню.

Рэканструявана будова самай загадкавай істоты на Зямлі

Аўстралійскія біёлагі рэканструявалі будову самай загадкавай шматклетачнай істоты, якая адносіцца да вымерлага роду рангея (Rangea). Адпаведнае даследаванне апублікавана ў часопісе Precambrian Research. Рангеі з'яўляюцца двухбакова-сіметрычнымі істотамі. Гэты род — тыповы прадстаўнік вымерлай эдзіакарскай біёты — мяккацелых істот з трубчастай структурай. Да гэтага часу спецыялісты не ведаюць, ці адносіцца дадзеныя істоты да раслін або жывёл. Камп'ютарная тамаграфія скамянеласцяў, знойдзеных у Намібіі, паказала, што адно з трох лістападобных утварэнняў рангеі мела не плоскую, а шарападобную форму.

■ Не прапусці!

«КНІГА.BY» АРГАНІЗУЕ ФЛЭШМОБ

Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі і грамадскае аб'яднанне «Саюз пісьменнікаў Беларусі» абвяшчаюць старт 28 ліпеня новага этапу сумеснага Рэспубліканскага маладзёжнага праекта «Кніга.BY». Яго мэта — далучэнне моладзі да чытання сусветнай літаратуры розных жанраў, а таксама чытання беларускіх аўтараў на мове арыгінала. Тэматыка праекта «Кніга.BY» у 2017 годзе звязана найперш з Годам навукі і святкаваннем 500-годдзя беларускага кнігадрукавання. У рамках мерапрыемства адбудзецца правядзенне дабрачынных акцый па зборы кніг для сацыяльных устаноў, арганізацыя сустрэч моладзі з пісьменнікамі і журналістамі, што пішуць пра навуку. Яго неад'емнай часткай стане акцыя «Буккросінг», якая праводзіцца па аналогіі з аднайменным сусветным рухам. Падчас буккросінгу ўсе ахвотныя змогуць абменьвацца кнігамі (пакідаць свае ці, наадварот, браць цікавыя ім выданні) на спецыяльна размешчаных у розных установах паліцах. Акрамя таго, арганізатары «Кніга.BY» плануюць правесці сярод карыстальнікаў сацыяльнай сеткі Instagram флэшмоб «З кнігай па жыцці» і заклікаюць усіх далучыцца да праекта, апублікаваўшы фота ў асабістым профілі разам з любімай цытатай з кнігі.

Надзея НІКАЛАЕВА. *nikalaeva@zviazda.by*

■ Меркаванне

ВІРТУАЛЬНАЯ РЭАЛЬНАСЦЬ

Інтэрнэт у сусветнай палітыцы: пагрозы нацыянальнай бяспецы

З'яўленне інтэрнэту радыкальна змяніла як нацыянальную, так і глабальную палітыку. Калі ўзяць мясцовы ўзровень, то цяпер вельмі цяжка выйграць выбары, не выкарыстоўваючы актыўна электронныя рэсурсы. Што датычыцца глабальнага ўзроўню, то тут усё не так проста. Акрамя мноства магчымасцяў, інтэрнэт дэманструе і выразныя рызыкі для нацыянальнай бяспекі. Гэтыя рызыкі можна падзяліць на дзве катэгорыі — тыя, што ўласцівыя звычайным сродкам масавай інфармацыі, і тыя, што ўласцівыя толькі самому інтэрнэту. Разгледзім спачатку традыцыйныя рызыкі.

Як і любы іншы сродак масавай інфармацыі, інтэрнэт можна выкарыстоўваць для скажэння рэальнай карціны свету ў нечых асабістых мэтах. Модная апошнім часам дыскусія ў ЗША аб «фальшывых навінах» як мэйнстрыме некаторых вельмі буйных СМІ ў поўнай меры дэманструе гэту сітуацыю. Але яна цалкам характэрная не толькі для інтэрнэту, але і для тэлебачання, газет і радыё. Калі пагледзець, напрыклад, савецкія і амерыканскія газеты часоў халоднай вайны, па рэдкай міжнароднай падзеі можна знайсці аднолькавы пункт гледжання, паколькі ўсё разглядалася і праламлялася ў духу нацыянальных інтарэсаў дзвюх краін. А яны радыкальна адрозніваліся — СССР было выгадна тое, што схіляла краіны свету да супрацоўніцтва з Масквой супраць ЗША, а Вашынгтону — з ЗША супраць СССР.

У той жа час інтэрнэт дае і новую станоўчую магчымасць — любы можа сам стаць СМІ і размяшчаць тую інфармацыю, якую ён лічыць праўдзівай.

Новай пагрозай для сусветнай палітыкі менавіта з боку інтэрнэту стала выкарыстоўванне велізарных рэсурсаў сеткі інтэрнэт для ваяўнічых мэт. Найбольшыя рызыкі нясуць кібершпіянаж, тэрарызм і кібердыверсіі.

Кібершпіянаж дазваляе з дапамогай інтэрнэту знайсці вельмі далікатную інфармацыю, якую не атрымаць звычайным шляхам. Напрыклад, вялікая рызыка таго, што тэрарыстычныя групоўкі, узламаўшы інтэрнэт-рэсурсы сістэмы нацыянальнай бяспекі буйной краіны, даведаюцца рэцэпты вырабу ядзернай, хімічнай або бактэрыялагічнай зброі і пусцяць іх у дзеянне. А выпадкі ўзлому сайтаў міністэрстваў абароны або ваенных інстытутаў той ці іншай краіны даўно ўжо перасталі быць сенсацыяй.

Тэрарызм таксама можа выкарыстоўваць інтэрнэт-рэсурсы для свайго развіцця. Калі ўзяць у якасці прыкладу тэрарыстычную групоўку «Ісламская дзяржава», то яе адносны поспех быў бы немагчымы без інтэрнэту. Менавіта там яны выказалі свае погляды і пачалі фарміраваць сеткі з дзясяткаў тысяч прыхільнікаў па ўсім свеце. І гадамі сітуацыя ў інтэрнэце тэрарыстам спрыяла. Так, глабальны рэсурс YouTube толькі нядаўна прыняў рашэнне зрабіць больш жорсткай палітыку, звязаную з забаронай трансляцый любых ролікаў, звязаных з «Ісламскай дзяржавай» і іншымі тэрарыстычнымі групоўкамі.

Кібердыверсіі таксама не падарунак. Інтэрнэт пранік настолькі глыбока ў наша жыццё, што ўжо немагчыма без яго ўявіць дастаўку прадуктаў у буйным сучасным горадзе, работу паштовай сістэмы або электрасетак. Гэтыя і іншыя рэсурсы, размешчаныя ў інтэрнэце, могуць стаць цэллю для атакі, у выніку якой жыццё мноства людзей будзе парушана. Спецыфічнай мішэнню з'яўляюцца таксама электронныя сістэмы галасавання на выбарах, якія ў некаторых краінах ужо адыгрываюць вялікую ролю. Умелыя хакеры цалкам могуць у іх умяшацца. Апошні год стаў якраз годам абмеркавання на мяжы істэрыкі ў заходніх СМІ фактаў аб быццам бы адбытым мэтанакіраваным умяшанні расійскіх хакераў у выбары ў заходніх краінах, каб прывесці да ўлады прарасійскіх палітыкаў.

Роля інтэрнэту як пагрозы часта раздзімаецца зыходзячы з уласнай ангажаванасці ў вырашэнні таго ці іншага пытання. Напрыклад, падчас чэрвеньскага візіту 2017 года Прэзідэнта Літвы Далі Грыбаўскайтэ ў Талін спроба вучыць эстонцаў таму, што іх электронная сістэма галасавання небяспечная, сустрэла прамы адпор з боку Прэзідэнта Эстоніі, якая заявіла аб яе поўнай бяспецы. Уся справа ў тым, што Літва добраахвотна іграе адну з галоўных роляў у распальванні істэрыкі ў заходнім свеце аб «рускай пагрозе», у тым ліку і ў кіберпрасторы. Эстонія ж такой актыўнасці ў гэтай папулярнай для літоўскіх палітыкаў дзейнасці не дэманструе.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук ■

Геалакацыя: праспект Газеты «Звязда»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Андрэй Мікалаевіч, у гэтым годзе Маскоўскі раён таксама адзначыў круглую дату — 40 гадоў з моманту заснавання. З якімі вынікамі вы прыйшлі да юбілею?

— Мы паднімалі архіўныя дакументы, і калі ў першыя гады пасля з'яўлення раёна тут пражывала каля 90 тысяч чалавек, то цяпер ужо больш за 290 тысяч. І раён працягвае расці, паступова сыходзяць прыватны сектар, найбольш актыўна цяпер забудоўваецца праспект Дзяржынскага. На найбліжэйшы час запланавана адкрыццё доўгачаканага басейна ў мікрараёне Брылевічы.

Неўзабаве пасля з'яўлення раён атрымаў народную мянушку «Медыцынскі». І нездарма: тут знаходзіцца Медыцынскі ўніверсітэт, 4-я і 9-я гарадскія бальніцы, РНПЦ кардыялогіі і оталарынгалогіі, Цэнтр трансплантацыі органаў і тканак, дзе праводзяць унікальныя аперацыі. Дарэчы, тут жа змяшчаецца інавацыйнае прадпрыемства «Белмедпрэпараты». Хоць прадпрыемстваў-гігантаў у раёне няма, але прамысловасць знаходзіцца на досыць высокім узроўні.

Мы можам пахваліцца таксама і сацыяльнымі аб'ектамі, напрыклад, студэнцкай вёскай. Яе ўнікальнасць у тым, што разам тут жывуць навучэнцы розных ВНУ, якія актыўна адзін з адным узаемадзейнічаюць. Напрыклад, арганізавалі фестываль нацыянальных культур «У коле сяброў». Узровень сярэдняй адукацыі ў раёне адзін з найлепшых у краіне.

— Раскажыце, якую ролю ў жыцці раёна адыгрывае праспект Газеты «Звязда»?

— Будаваць праспект пачалі ў 1977 годзе, якраз тады, калі з'явіўся новы раён. Так што што можна назваць нашым «першапраходцам». Праспект стаў адной з цэнтральных ліній новай забудовы. Паколькі паралельна яму ішоў праспект Газеты «Праўда», ён першапачаткова атрымаў назву — праспект Газеты «Известия».

Дакладная працягласць праспекта 2 км 49 м, на ім размешчаны 10 прыпынкачных пунктаў. Пакуль ішла рэканструкцыя праспекта Дзяржынскага, менавіта сюды была перанесена вялікая колькасць маршрутаў. Цяпер іх стала менш, але дзякуючы з'яўленню метро транспартныя зносіны можна назваць вельмі добрымі. Тут жа праходзяць і экзаменацыйныя маршруты ДАІ, праўда, нараканняў ад мясцовых жыхароў наконт гэтага я не чуў ні разу, усе ставяцца з разуменнем да будучых аўтамабілістаў.

Жыхары раёна разглядаюць афішу спартыўнага свята «Звязды», якое адбудзецца ў гэту суботу.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

У цэлым праспект адносіцца да спальных раёнаў, яго аснову складаюць шматкватэрныя дамы. Але знакавы аб'ект усё ж не абышоў гэтую тэрыторыю. На скрыжаванні праспекта Газеты «Звязда» і праспекта Любімава знаходзіцца помнік археалогіі VIII—XII стагоддзяў — курган. Яшчэ ў пачатку мінулага стагоддзя іх тут было больш за 200, так што гісторыя гэтага месца вымяраецца тысячагоддзямі.

— Якія пытанні зараз актуальныя для жыхароў праспекта?

— Ніякіх вострых праблем у гэтай частцы раёна няма. У асноўным гэта пытанні бягучага характару: добраўпарадкаванне, утрыманне дваровых тэрыторый, стан дарог. Дарэчы, амаль па ўсёй працягласці асфальтавае пакрыццё было абноўлена два гады таму.

Праспект можна назваць ужо цалкам сфарміраваным, свабодных тэрыторый пад забудову няма. Гэта можна аднесці, хутчэй, да плюсаў: тут ёсць выразна наладжаная інфраструктура, няма праблемы з месцамі ў дзіцячых садках і школах. Яшчэ адна перавага праспекта — вялікая колькасць раслін і вельмі шырокія, прыгожыя зялёныя палосы.

Адным з самых важных змяненняў для жыхароў праспекта стала яго перайменаванне ў 2005 годзе, калі ён пачаў называцца ў гонар газеты «Звязда». Наогул, перайменаванне вуліц адбываецца не так часта, гэта дастаткова працаёмкі і затратны працэс. Але гэты выпадак, на мой погляд, стаў знакавай падзеяй і для раёна, і для ўсяго горада. Рашэнне аб перайменаванні прымаецца на сесіі гарсавета. А вось з ідэяй усталяваць памятную шыльду з тлумачэннем, у чый гонар названы праспект, неабходна звяртацца ў Мінгарвыканкам. Там пры наяўнасці неабходных умоў арганізацыя або фізічная асоба, якія звярнуліся з такой прапановай, могуць атрымаць адпаведны дазвол. Таксама будуць вызначаны і ўмовы вырабу, размяшчэння дошкі і наступнага падтрымання яе ў належным стане. Мне здаецца, ідэя мае вялікае гістарычнае і адукацыйнае значэнне.

— Што трэба для таго, каб арганізаваць масавае мерапрыемства сваімі сіламі?

— Любую ініцыятыву згодна з заканадаўствам неабходна ўзгадняць у Мінгарвыканкаме. Ва ўстаноўленым парадку падаецца заява з пазначэннем даты, фармату і прыблізнай колькасці ўдзельнікаў ад установы або групы арганізатараў, якія бяруць на сябе поўныя абавязацельствы па падтрыманні правапарадку, добраўпарадкаванні тэрыторыі пасля свята, у выпадку неабходнасці па медыцынскім суправаджэнні. Калі няма ніякіх накладак, на тэрыторыі не запланавана іншыя мерапрыемствы ці не праходзяць работы камунальных службаў, даецца адпаведны дазвол.

Быў выпадак, калі прапанавалі правесці свята ў скверы, побач з якім ішла будоўля. Дзвесце чалавек разам, а за сотню метраў вежавыя краны і рух тэхнікі. З меркаванняў бяспекі дапусціць такое мы не маглі, але прапанавалі перанесці збор у іншае месца. А нядаўна да нас звярнулася жыхарка Брылевічаў з ідэяй правесці свята мікраёна. Да гэтага яна заручылася адабрэннем Тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання. Ведама, мы з энтузіязмам паставіліся да гэтага і цяпер чакаем больш дакладных прапаноў, каб прыняць рашэнне. Таксама мы падтрымліваем і вашу ініцыятыву. Спартыўнае мерапрыемства, на якім змогуць сабрацца жыхары раёна цэлымі сем'ямі, каб з цікавасцю і карысцю правесці час, — гэта не можа не радаваць. Думаю, мясцовыя жыхары з энтузіязмам адгукнуцца на вашу прапанову. А ад сябе асабіста і ад усяго раёна хачу павіншаваць любімую газету са святам: поспехаў і натхнення!

Дар'я КАСКО. *kasko@zviazda.by*

■ Прыёмная кампанія — 2017

Патрабуюцца настаўнікі фізікі і трэнеры

У вышэйшых навучальных установах краіны абвешчаны дадатковы набор на вакантныя бюджэтныя месцы

Як паведамілі ў Міністэрстве адукацыі, незапоўненымі па ўсіх ВНУ засталіся ўсяго 7 бюджэтных месцаў на дзённай форме навучання і 16 месцаў — на завочнай. У параўнанні з папярэднім годам колькасць вакантных бюджэтных месцаў скарацілася ў шэсць разоў: летась вакантнымі заставаліся пасля асноўнай хвалі залічэння 109 бюджэтных месцаў на дзённай форме навучання і 32 — на завочнай.

У Магілёўскім дзяржаўным універсітэце імя А. Куляшова абвешчаны дадатковы набор на шэсць бюджэтных месцаў па спецыяльнасці «фізіка і інфарматыка» (дзённае навучанне) і на адно месца — па спецыяльнасці «гісторыя і грамадазнаўчыя дысцыпліны» (завочнае навучанне).

У Беларускім дзяржаўным універсітэце фізічнай культуры засталося адно вакантнае месца з дзённай формай навучання па спецыяльнасці «спартыўна-педагагічная дзейнасць» (кірунак — трэнерская работа па парусным спорце) і сем па гэтай жа спецыяльнасці з завочнай формай навучання па наступных кірунках: трэнерская работа па вяслярным спорце (1), па плаванні (1), па лыжных гонках (1), па боксе (1), па хакеі на траве (2), па рукапашным баі (1).

Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт абвясціў дадатковы набор на тры месцы на завочнай форме навучання па спецыяльнасцях «аўтасэрвіс», «эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве» і «сацыяльныя камунікацыі». Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт транспарту запрашае абітурыентаў на тры бюджэтныя месцы на завочным аддзяленні па спецыяльнасці «арганізацыя перавозак і кіраванне на чыгуначным транспарце». Яшчэ два незапоўненыя месцы засталіся тут па спецыяльнасці «прамысловае і грамадзянскае будаўніцтва» (завочная форма).

Прыём дакументаў у рамках дадатковага набору для ўдзелу ў конкурсе на бюджэтныя месцы будзе ажыццяўляцца з 30 ліпеня па 1 жніўня.

Нагадаем, што мінімальныя балы па прадметах ЦТ, з якімі можна пастұпаць у рамках дадатковага набору, не зніжаюцца! Яны такія ж, як і мінімальныя балы, устаноўленыя для асноўнага набору. На вакантныя бюджэтныя месцы змогуць прэтэндаваць абітурыенты, якія не прайшлі па конкурсе пры паступленні ў іншыя ВНУ, але маюць на руках патрэбныя сертыфікаты або паступалі на іншыя спецыяльнасці ў гэту ж ВНУ. Акрамя таго, удзельнічаць у конкурсе могуць грамадзяне Украіны, што пражывалі і навучаліся на тэрыторыі Данецкай або Луганскай абласцей, якія прыбылі ў нашу краіну для атрымання дазволу на часовае або пастаяннае пражыванне.

Надзея НІКАЛАЕВА. *nikalaeva@zviazda.by*

■

■ Разгул стыхіі

У Мінску прайшоў самы моцны дождж за ўсю гісторыюназіранняў

ЗАЛЕВАЙ ЗМЫВАЛА НУМАРЫ МАШЫН

У ліпені на Беларусь, як і летась, прыйшла стыхія. Моцныя дажджы і навальніцы адбыліся ў аўторак практычна па ўсёй тэрыторыі краіны. Асабліва адчувальным уздзеянне непагадзі было ў сталіцы. Паводле звестак Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды, дождж, што прайшоў у Мінску ноччу з 25 на 26 ліпеня, увогуле стаў самым моцным за ўсю гісторыю назіранняў. За суткі выпала 77 міліметраў ападкаў, што складае 87 працэнтаў месячнай нормы. Раней рэкордным быў дождж, які прайшоў у 1973 годзе, тады выпала 73 міліметры ападкаў (83% месячнай нормы).

Жыхары і госці сталіцы, што знаходзіліся вечарам у цэнтры горада, сутыкнуліся са шматлікімі праблемамі. Моцная залева падтапіла 14 участкаў дарог, з-за гэтага спынілі або абмяжоўвалі рух 37 тралейбусных і 22 аўтобусныя маршруты. Няпросты вечар выдаўся і для ратавальнікаў — яны эвакуіравалі з падтопленых зон прыпаркаваныя аўтамабілі (сумарна 8 машын). Праводзіліся работы па распілаванні паваленых дрэў і адпампоўванні вады. На шчасце, ад стыхіі ў сталіцы ніхто не пацярпеў, цяпер у горадзе вядуцца аднаўленчыя работы. У твітэр-акаўнце ГУУС Мінгарвыканкама паведамляецца пра шматлікія выпадкі змывання залевай аўтамабільных нумароў. Калі вы раптам знайшлі нумарны знак, трэба звярнуцца ў ДАІ па адрасе: праспект Дзяржынскага, 3 у кабінеты 110 і 113.

Пад ударам стыхіі аказаліся і рэгіёны, асабліва заходнія. Так, напрыклад, у Брэсце выпала 29 працэнтаў месячнай нормы, у Баранавічах — 51 працэнт, у Ганцавічах — 58 працэнтаў. А ў Самахвалавічах, што пад Мінскам, — 104 міліметры, гэта 116 працэнтаў месячнай нормы! У Гродзенскай вобласці з-за ўдараў маланкі адбылося тры пажары. Гарэлі гаспадарчыя пабудовы ў Зэльвенскім і Астравецкім раёнах, а таксама нежылы дом на Ашмяншчыне. Ужо 26 ліпеня новую хвалю стыхіі сустрэў Гродна. На некаторых вуліцах узровень вады быў вышэйшы за бардзюр. У Берастявіцкім і Слонімскім раёнах моцныя дажджы падтапілі падворкі: у першым выпадку ратавальнікі адпампоўвалі ваду з двароў трох прыватных дамоў, у другім — з некалькіх падворкаў і гаража.

Паводле звестак ДВА «Белэнерга», за суткі ў выніку непагадзі перыядычна парушалася энергазабеспячэнне ў прыблізна 200 населеных пунктах па ўсёй краіне. У сярэднім на аднаўленчыя работы ішло каля гадзіны. Аднак у той жа час адзначаецца, што масавых і надзвычайных пашкоджанняў энергасеткі не фіксавалася. Раніцай 26 ліпеня ў большасці населеных пунктаў энергазабеспячэнне было адноўлена. Паводле прагнозаў сінаптыкаў, кароткачасовыя дажджы і навальніцы чакаюцца і сёння. Падчас навальніц парывы ветру будуць дасягаць 14 метраў за секунду. Уначы чакаецца 13—19 цяпла, удзень — 23—29.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*

■

ЧАКАЕ КНІЖНЫ ЛЬВОЎ!..

XXIV Кніжны кірмаш пройдзе з 13 па 17 верасня ў Львове.

Па традыцыі ў ім абавязкова прымуць удзел і беларускія кнігавыдаўцы. Кніжны кірмаш у Львове — адна з аўтарытэтных пляцовак на Украіне. Ды і не толькі ва Украіне. Сотні выдаўцоў, пісьменнікаў сустракаюцца штогод у старажытным горадзе, каб паказаць свае новыя праекты, абмяняцца вопытам, знайсці тыя тэхналагічныя і творчыя рашэнні, што дапамогуць па-ранейшаму прыцягваць увагу чытачоў папяровай кнігі.

— Для нашага выдавецтва Львоў кніжны — гэта асаблівы адрас, — расказвае дырэктар кіеўскага выдавецтва «Яраславаў вал» вядомы ўкраінскі празаік, публіцыст Міхайла Слабашпіцкі. — І сёлета ў нас ёсць што паказаць сябрам, калегам. Дарэчы, мы выдаём і беларускую літаратуру ў перакладзе на ўкраінскую мову.

Варта заўважыць, што і беларусам ёсць што паказаць з кніг украінскіх пісьменнікаў на беларускай мове. У прыватнасці, Выдавецкі дом «Звязда» ў апошні час падараваў юнаму чытачу дзве дзіцячыя кнігі Міхайлы Слабашпіцкага. У літаратурна-мастацкіх часопісах «Полымя», «Маладосць», газеце «Літаратура і мастацтва» апошнім часам неаднойчы друкаваліся ўкраінскія паэты, празаікі: Аляксей Кананенка, Галіна Тарасюк, Уладзімір Даніленка... Гаворка пра беларуска-ўкраінскія літаратурныя стасункі пойдзе і ў час работы Міжнароднага літаратурнага фестывалю, якія пазначаны ў праграме Львоўскага кніжнага кірмашу.

Сяргей ШЫЧКО.

■ «Звязда» даследуе праблему

«ЯНЫ НЕ ХОЧУЦЬ У ІНТЭРНАТ»

Ці можа грамадства дапамагчы вярнуцца да нармальнага жыцця людзям пасля псіхічнага захворвання?

Апошнім часам тэма псіхічных захворванняў падымаецца ўсё часцей і часцей, прычым у самых розных краінах. Магчыма, таму, што колькасць іх няўхільна расце. Па прагнозах Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, да 2020 года ў асобных краінах яны складуць 33% ад усіх захворванняў, а дэпрэсіўныя расстройствы выйдуць на другое месца пасля хвароб сардэчна-сасудзістай сістэмы. Што да Беларусі, то як адзначае Міністэрства аховы здароўя, колькасць выпадкаў псіхічных захворванняў за апошнія дзесяцігоддзі вырасла дзесьці на 20%. Як складваюцца лёсы такіх хворых і іх сем'яў у далейшым? І як можна ім дапамагчы зноў уліцца ў нармальнае жыццё?

Адпраўка чалавека ў псіханеўралагічны дом-інтэрнат — гэта яго грамадзянская смерць

Колькасць псіхічных захворванняў у Беларусі за апошнія дзесяцігоддзі вырасла дзесьці на 20%.

Калісьці ў Савецкім Саюзе з гэтай катэгорыяй пацыентаў асабліва не цырымоніліся. Пасля збору неабходных дакументаў іх адпраўлялі на пажыццёвае пасяленне ў спецыяльныя дамы-інтэрнаты.

З тых часоў многае ў нашым жыцці памянялася. Але, на жаль, гэта амаль не тычыцца людзей з псіхічнымі захворваннямі. Як адзначаюць эксперты, у дачыненні да іх у нашай краіне да гэтага часу пераважае медыцынскі падыход. Гэта значыць, што спробы лячыць сустракаюцца часцей за спробы папярэджваць хваробу, рэабілітаваць, займацца прафілактыкай інваліднасці па прыкмеце псіхічнага захворвання. Між тым псіхіятры кажуць, што сёння многіх іх пацыентаў можна вярнуць у грамадства. Новыя лекавыя сродкі дазваляюць зняць вострыя прыступы і дамагчыся ўстойлівай рэмісіі. Але ў грамадстве людзі з парушэннямі псіхічнага здароўя па-ранейшаму сутыкаюцца з неразуменнем і прадузятасцю. Грамадскія арганізацыі заяўляюць аб адсутнасці належнай сацыяльнай рэабілітацыі такіх людзей.

Апошнім часам гэтае пытанне больш клапоціць і дзяржаву. Можна казаць пра рост гуманізацыі грамадства, але не толькі. Тут ёсць яшчэ і эканамічны складнік: варта мець на ўвазе, што павелічэнне колькасці псіхічных расстройстваў мае прамы ўплыў на эканоміку. Псіхічныя захворванні прыкладна ў 26% выпадкаў прыводзяць да страты працаздольнасці, што цягне за сабой дадатковыя выдаткі дзяржавы.

— Утрыманне такіх пацыентаў у псіханеўралагічных дамах-інтэрнатах фінансуецца з дзяржаўнага бюджэту, — адзначае і **начальнік упраўлення стацыянарных установ сацыяльнага абслугоўвання і капітальнага будаўніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Марыя ГАРБАЦЭВІЧ.** — Цяпер Мінпрацы і сацыяльнай абароны і аблвыканкамы працуюць над тым, каб туды паступала як мага менш пацыентаў і актывізаваліся сямейныя формы догляду за такімі людзьмі.

Прадстаўнікі грамадскіх арганізацый акцэнтуюць увагу на тым, што змяшчэнне чалавека ў псіханеўралагічны дом-інтэрнат — гэта, фактычна, яго грамадзянская смерць, таму што ён ужо не можа нічым распараджацца, бо яго пазбаўляюць дзеяздольнасці.

— Судовае пасяджэнне з нагоды пазбаўлення дзеяздольнасці доўжыцца ўсяго 15 хвілін. За гэты час усе ўдзельнікі павінны паспець пагалбіцца ў пытанні псіхіятрыі, азнаёміцца са складанай жыццёвай сітуацыяй і прыняць узважанае рашэнне. Відавочна, што гэта фармальны падыход, арыентаваны выключна на псіхіятрычную экспертызу, — упэўнены **дырэктар Офіса па правах людзей з інваліднасцю Сяргей ДРАЗДОЎСКІ.** — На цяперашні момант апекуном такога недзеяздольнага з'яўляецца дырэктар самога інтэрната. Але наколькі рэальна ахапіць дырэктару пытанні апекі над усімі хворымі, якія пражываюць у інтэрнаце, якіх можа быць і 300, і 500 чалавек? Да таго ж сітуацыя, калі апякун адначасова выконвае адміністрацыйныя працэдуры над падапечным, з'яўляецца замкнёным колам. Апякун павінен звярнуцца да самога сябе, паскардзіцца самому сабе з нагоды неналежных мер у дачыненні да падапечнага?

Эксперты адзначаюць і той факт, што аднавіць дзеяздольнасць, як правіла, вельмі цяжка. Хоць часам чалавек прызнаецца недзеяздольным не ў сілу таго, што хворы, а з-за нейкіх сацыяльных фактараў. Бывалі выпадкі, што гэтага дамагаліся сваякі, якія потым завалодвалі жыллём такога чалавека.

— У нашых дамах-інтэрнатах пражывала ў 2011—2016 гадах каля 13 тысяч пацыентаў. Аднавілі дзеяздольнасць толькі 66 чалавек, — кажа Марыя Гарбацэвіч.

Праз суправаджаемае пражыванне — да самастойнага жыцця

Як жа ўсё-такі паменшыць колькасць пастаяльцаў псіханеўралагічных дамоў-інтэрнатаў? Спецыялісты адзначаюць, што з чалавекам, які патэнцыйна можа выйсці з такой установы, трэба папярэдне працаваць. Яго трэба падрыхтаваць да жыцця па-за межамі дома-інтэрната, інтэграваць у грамадства. Эксперты сыходзяцца ў тым, што дапамагчы такім людзям развіць навыкі, неабходныя для ўваходжання ў нармальны свет, можа такая форма работы з імі як суправаджаемае пражыванне.

Часам чалавек прызнаецца недзеяздольным не ў сілу таго, што хворы, а з-за нейкіх сацыяльных фактараў. Бывалі выпадкі, што гэтага дамагаліся сваякі, якія потым завалодвалі жыллём такога чалавека.

І, як адзначаюць у Мінпрацы і сацыяльнай абароны, аддзяленні суправаджаемага пражывання ўжо адкрыты практычна ва ўсіх дамах-інтэрнатах псіханеўралагічнага профілю. Яны знаходзяцца як на тэрыторыі дамоў-інтэрнатаў, так і па-за іх межамі. Там пастаяльцы пражываюць самастойна і незалежна, аказваючы падтрымку адзін аднаму, — і пры мінімальным суправаджэнні з боку дзяржавы.

Такая сістэма больш выгадная для дзяржавы, паколькі ўтрыманне псіхіятрычных бальніц і інтэрнатаў псіханеўралагічнага профілю звязана з немалымі матэрыяльнымі выдаткамі.

Марыя Гарбацэвіч адзначае, што ў нашай краіне сёння сацыялізуецца такім чынам каля 1,5 тысячы чалавек. Яна звяртае ўвагу і на тое, што ў рамках рэалізацыі Нацыянальнага плана па рэалізацыі Канвенцыі аб правах інвалідаў прадугледжваецца распрацоўка пасады асістэнта інваліда, што таксама зможа дапамагчы такой катэгорыі інвалідаў жыць самастойна.

Што датычыцца дапамогі сям'і, у якой пражывае чалавек з псіхічным захворваннем, то Марыя Гарбацэвіч кажа : «Мы ўнеслі прапановы аб развіцці кароткатэрміновых паслуг, каб такім чынам разгрузіць сям'ю ад абавязкаў, якія ляжаць на ёй па доглядзе за псіхічна хворымі людзьмі». Тут гаворка ідзе ў першую чаргу пра такую паслугу як кароткатэрміновае знаходжанне. Па словах Марыі Гарбацэвіч, яна ўведзена ўжо досыць даўно. Сутнасць яе заключаецца ў тым, што сям'я можа часова змясціць хворага сваяка ў дом-інтэрнат на тэрмін да месяца. Каштуе гэтая паслуга нятанна, у межах 500 рублёў, але карыстаецца попытам, асабліва ў Мінску. Пры гэтым, як адзначае спецыяліст, тут не патрабуецца рашэнне суда аб пазбаўленні чалавека дзеяздольнасці.

9 лютага гэтага года была прынята пастанова Савета Міністраў №112, паводле якой хворага па жаданні сям'і можна змясціць у дом-інтэрнат на часовае пражыванне на тэрмін да года на платнай аснове і без пазбаўлення дзеяздольнасці. Гэта крок у бок захавання правоў чалавека з псіхічным захворваннем.

Акрамя таго, спецыялісты спадзяюцца на ўнясенне змяненняў у Грамадзянскі кодэкс і іншыя нарматыўныя акты, якія дадуць магчымасць альбо на частковы выхад з дамоў-інтэрнатаў такіх людзей, альбо на іх працаўладкаванне ў рамках пражывання ў дамах-інтэрнатах.

Першыя «ластаўкі»

Спецыялісты адзначаюць, што многія маладыя людзі з псіхічнымі захворваннямі, якія жывуць цяпер з бацькамі, трывожацца, што з імі будзе, калі бацькі памруць. Яны не жадаюць трапляць у дом-інтэрнат, а хацелі б у такім выпадку мець магчымасць жыць у сваёй кватэры і атрымліваць дапамогу сацыяльнага работніка, якому яны давяраюць, і ведаць, што ў цяжкай сітуацыі, напрыклад, абвастрэння захворвання, яны змогуць разлічваць на падтрымку.

«Беларуская асацыяцыя дапамогі дзецям-інвалідам і маладым інвалідам» з 2009 года рэалізуе паслугу навучальнага суправаджаемага пражывання на базе трэніровачнай кватэры «Адчыненыя дзверы». Для такога пражывання былі абсталяваны дзве сумежныя двухпакаёвыя кватэры ў адным са звычайных шматпавярховікаў Мінска. У іх селяцца маладыя людзі з разумовымі абмежаваннямі. Днём яны наведваюць майстэрні грамадскіх і царкоўных арганізацый альбо майстэрні тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. А пасля заканчэння работы ў майстэрнях вяртаюцца ў гэты так званы інтэрнат, дзе іх сустракаюць спецыялісты па сацыяльнай рабоце. Такое навучальнае суправаджаемае пражыванне дапамагае маладым людзям развіць навыкі, неабходныя для жыцця, вучобы і працы з найменшым аб'ёмам прафесійнай дапамогі.

Цяпер у свеце налічваецца 47 млн людзей з дэменцыяй. Больш за 300 млн пакутуюць на дэпрэсію.

У Мінску цяпер пражывае каля 11 тысяч людзей з дыягназам «псіхоз», з іх каля 4500 маюць дыягназ «шызафрэнія». На сёння гэтая катэгорыя людзей засталася па-за полем дзейнасці сацыяльных службаў: альбо лячэнне ў клініцы і пры дыспансеры, альбо адпраўка ў псіханеўралагічны дом-інтэрнат пасля пазбаўлення дзеяздольнасці.

Аднак у 2011 годзе па ініцыятыве «Беларускай асацыяцыі сацыяльных работнікаў» у сталіцы з'явіўся першы Клубны дом «Адкрытая душа» — своеасаблівая сацыяльная служба для людзей з псіхічнымі захворваннямі, якая дазваляе арганізаваць жыццё па-за межамі бальніцы, аднавіць згубленыя навыкі і вярнуцца да актыўнага жыцця ў грамадстве, а па магчымасці — і да працы. За гэты час членамі клубнага дома сталі 122 чалавекі — жыхары Мінска і Мінскага раёна з псіхічнымі захворваннямі. Гэта людзі з рознымі жыццёвымі гісторыямі, але аб'яднаныя жаданнем пераадолець наступствы хваробы і жыць актыўна і шчасліва...

Святлана БУСЬКО.
busko@zviazda.by

❍ У ТЭМУ

ЯК ПАДТРЫМАЦЬ ЛЮДЗЕЙ З ДЭМЕНЦЫЯЙ І ІХ СЕМ'І?

Доля жыхароў Беларусі ва ўзросце 65 гадоў і старэй па звестках апошняга перапісу насельніцтва склала 14,2%, а па прагнозных паказчыках Міністэрства эканомікі Беларусі ўжо да 2020 года можа дасягнуць 27%. Следствам гэтага можа стаць і хуткі рост колькасці пажылых людзей з рознымі формамі дэменцыі. Ужо сёння гэтая хвароба штогод дыягнастуецца ў 3,5—4,5 тысячы пажылых людзей. У выніку хтосьці з блізкіх сваякоў вымушаны пакінуць работу альбо працаваць на ўмовах няпоўнай занятасці, каб мець магчымасць даглядаць за такім сваяком.

Каб дапамагчы такім сем'ям, грамадская дабрачынная яўрэйская арганізацыя «Хэсэд-Рахамім» і Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа пачалі рэалізацыю праектаў, накіраваных на адпрацоўку мадэляў падтрымкі людзей, якія жывуць з дэменцыяй, і іх сем'яў.

«Хэсэд-Рахамім» апрабуе стварэнне і функцыянаванне дзённага цэнтра/аддзялення для людзей, якія маюць кагнітыўныя парушэнні або якія жывуць з дэменцыяй у Мінску і Бабруйску. Яго галоўная задача — падоўжыць здольнасць такіх людзей жыць у звыклым для іх асяроддзі і па магчымасці замарудзіць развіццё хваробы, а таксама навучыць членаў сем'яў гарманічна кантактаваць за сваімі пажылымі сваякамі і правільна даглядаць іх.

Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа збіраецца ў тэставым рэжыме апрабаваць і прапанаваць мадэль медыка-сацыяльнага догляду дома за людзьмі, якія жывуць з дэменцыяй. Праект рэалізуецца ў Гродзенскай вобласці.

Праекты запланаваны на два з паловай гады і будуць ажыццяўляцца пры экспертнай падтрымцы НДІ працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ў садружнасці з нямецкімі партнёрамі і беларускімі грамадскімі і дзяржаўнымі арганізацыямі. У ходзе іх рэалізацыі таксама будуць арганізаваны серыі семінараў, інфармацыйных сустрэч і стажыровак для зацікаўленых дзяржаўных і грамадскіх арганізацый.

«ЗАМУЖ ВЫЙСЦІ — НЕ НАПАСЦЬ...»

Калі я вучылася ў школе, мая мама любіла паўтараць: «Любоў зла, палюбіш і казла», а таксама «Замуж выйсці — не напасць, абы замужам не прапасць». Тады я, чарговы раз закаханая па вушы, толькі адмахвалася. Цяпер жа, гледзячы, як некаторыя мае ранейшыя кавалеры спіліся, скончылі жыццё самагубствам ці маюць пазашлюбных дзяцей, разумею, што мама мела рацыю...

На днях да мяне на гарбатку забегла таварышка, з якой даўно не бачыліся. Слова за словам, разгаварыліся пра бацькоў. «Мне так шкада мамы, — уздыхнула Марынка. — Гляджу на яе і разумею, як усё ж такі важна для жанчыны паспяхова выйсці замуж». Тата маёй сяброўкі зусім не алкаголік, як я падумала адразу. Ён — працаголік. «І я нават не ведаю, што горш, — працягвае дзяўчына. — Уяўляеш, ён штогод засаджвае ўсе агароды бульбай. Акрамя таго, у нас гадуюцца дзве каровы, гусі, індыкі, куры, качкі, свінні... Тры вялікія маразілкі стаяць у хаце, пад завязку запоўненыя мясам. А тата яшчэ двух парасят купіў. Бо бульба засталася, маўляў, «не выкідаць жа...» Я яшчэ зразумела б, калі б ён сам з усім гэтым упраўляўся. Дык не, займаецца толькі бульбай. Уся ж жыўнасць ляжыць на мамчыных плячах, а ёй жа яшчэ трэба і паесці прыгатаваць, і ў хаце прыбрацца. Матуля ж мая вельмі творчая, любіць вышываць, вязаць. Але робіць гэта ўпотай, бо як тата ўбачыць яе з пяльцамі ці пруткамі ў руках, адразу мацюкамі пачынае сыпаць «Што ты х... займаешся! Хіба работы табе няма!» Яе сяброўкі выкладаюць сваю вышыўку ў інтэрнэце, хваляцца тым, што асвоілі новыя тэхнікі. А яна не можа... З-за цяжкай фізічнай працы, з-за мужа-дыктатара...»

У падобную сітуацыю трапіла і баба Маня. Яе муж аказаўся мала таго, што працаголікам, дык яшчэ і скнарам, якіх пашукаць трэба. Але ж яна цярпела, бо кахала... Кожнае лета год за годам дапамагала яму сушыць сена для каня Буланчыка ды трох рагуляў. Праўда, практычна ўсе грошы за здадзенае малако гаспадар забіраў сабе. «Я ж нават унучкам з пенсіі капейчыну давала ўпотай. Не дай божа ўбачыў бы, жыцця мне ў хаце не было б. У выніку, тыя «малочныя» грошы з'елі мышы. Муж застаўся ні з чым. А калі я аслабла ад такой вымотваючай штодзённай працы і пачала хварэць, кінуў мяне. Кажуць, што знайшоў сабе ў іншай вёсцы крыху маладзейшую, якая магла працаваць. Так вось бывае ў жыцці — быў муж, ды аб'еўся груш».

Нядаўна ў парку маю ўвагу прыцягнула неверагодна прыгожая пара. Бабуля з дзядулем павольна ішлі за ручку, размаўлялі аб нечым сваім, бы закаханыя галубкі. Яны з такой цеплынёй і пяшчотай пазіралі адно на аднаго! Я не стрымалася і запыталася, як яны змаглі пранесці праз столькі гадоў сваё каханне. «Берагчы трэба адно аднаго. Я ўсё жыццё думаў: што ж магу зрабіць, каб маёй Сонечцы было хоць крыху лягчэй, а яна — каб мне», — падзяліўся такім простым, але такім важным сакрэтам дзядуля.

У адной вёсачцы жыў адзінокі стары чалавек. Ён любіў усіх суседскіх дзяцей і праводзіў з імі шмат часу. Яшчэ ён любіў рабіць ім падарункі, але дарыў толькі крохкія рэчы. Як ні стараліся малыя быць акуратнымі, іх новыя цацкі ўсё адно ламаліся. Дзеці пераживалі і горка плакалі. Праходзіў нейкі час, стары зноў дарыў ім цацкі, але яшчэ больш крохкія. Аднойчы бацькі не вытрымалі і прыйшлі да яго:

— Ты мудры і жадаеш нашым дзецям толькі дабра. Але навошта робіш ім такія падарункі? Яны берагуць іх, як могуць, але цацкі ўсё адно ламаюцца, і дзеці плачуць.

— Пройдзе зусім няшмат гадоў, — усміхнуўся стары, — і хтосьці падорыць ім сваё сэрца. Можа быць, мае крохкія цацкі навучаць іх абыходзіцца з гэтым бясцэнным дарам хоць трохі больш акуратна?

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

Сямейная газета

Выпуск №14 (81)

■ Вольны час

АТРАКЦЫЁНЫ ДЛЯ МІЛЬЁНАЎ

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПРАГУЛЯЛІСЯ ПА ПАРКУ З ЧАЛАВЕКАМ, ЯКІ ВЕДАЕ ПРА СТАЛІЧНЫЯ КАРУСЕЛІ ЎСЁ

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

■ 50+: жыць цікава

«ПРАВОДЗІШ ПА СТРУНАХ — І ДЫХАЦЬ ЛЯГЧЭЙ»

На выхадных, гуляючы па Віцебску, яшчэ здалёк пачула гукі гусляў. Калі падышла бліжэй — убачыла незвычайнае трыа, якое радавала мінакоў вясёлымі прыпеўкамі. Выступленне гэтых мілых артыстаў, якіх вы бачыце на фотаздымку, я запісала на тэлефон (паглядзець яго можна на нашым сайце www.zviazda.by). І, вядома, не ўтрымалася — пазнаёмілася з імі.

Фота Надзеі ДРЫЛЫ.

— Ведаеце, нам песня жыць дапамагае, — кажа старэйшая з гусляроў Галіна Аляксандраўна Немізанская. — Нездарма кажуць: «Гуслі звіняць — душу маладзяць». А то сядзіш дома, то там кальне, то тут. А выйдзеш у людзі, возьмеш у рукі інструмент, зацягнеш вясёлую песню — і боль як рукой зняло. Мы ўжо ў такім узросце, калі дома не вельмі камфортна сядзець увесь час. А некаторым дома некамфортна наогул. ...Нават калі проста вадзіць па струнах *(праводзіць рукой зверху ўніз)*, і то дыхаць лягчэй. Чуеце, якія гукі цудоўныя?

Гусляры расказалі, што іх ансамбль называецца «Садко». Ён яшчэ зусім малады, існуе пры «Залатым кальцы» (культурна-гістарычны комплекс «Залатое кальцо горада Віцебска «Дзвіна») усяго два гады.

— Згуртавала нас вакол сябе Ганна Паўлаўна Кавалёва. У свае 75 гадоў яна надзвычай актыўная і маладая душой. Сёння яе з намі, на жаль, няма. Па сямейных абставінах вымушана была застацца дома. За два гады мы развучылі шмат нумароў. Ужо даём канцэрты па паўтары гадзіны. Але без Ганны Паўлаўны нам цяжкавата вялікую праграму зрабіць.

— Цікава, як вы пазнаёміліся паміж сабой?

— Нас звязаў народны ансамбль «Ліра», — усміхаецца Галіна Аляксандраўна. — Мы з Тамарай там спяваем ужо гадоў дзесяць, а Ганна Паўлаўна грае на домры.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

ЖАНЧЫНА. НЕМАЎЛЯ. АДЧАЙ

«Шчаслівы малыш» дапамагае мамам, каб у краіне не з'яўляліся новыя сіроты

«Можаце сабе ўявіць сітуацыю, калі ляжыш зімой з тэмпературай пад 40, а тваё немаўля плача ад голаду? І ты тэлефануеш бацьку дзіцяці, свайму грамадзянскаму мужу, і просіш: «Прынясі хоць хлеба»! А ён адказвае: «Табе патрэбны толькі грошы», і тут жа забывае пра тваю просьбу...», — у 27-гадовай Веры на вочы навarочваюцца слёзы, хоць яна ўспамінае сітуацыю трохгадовай даўнасці. Тады ёй здавалася, што яна на самым краі: «Я зноў зацяжарыла, а ён кудысьці знік. Дайшло да таго, што не было на што купіць калготы...» У сектары аховы дзяцінства Веры сказалі, што яе дзеці (на той момант яна ўжо нарадзіла другое дзіця) — кандыдаты на паступленне ў прытулак. «Але я не хачу пазбаўляцца сваіх малютак, я люблю іх!» — плакала Вера. Яе захліставў адчай...

«Яны не кажуць тое, што ты хочаш пачуць...»

Хтосьці са знаёмых літаральна за руку прывёў маладую жанчыну ў сацыяльны цэнтр «Шчаслівы малыш». Там яе ўважліва выслухалі і прапанавалі сваю дапамогу. «Спачатку мне дапамагалі рэчамі, давалі прадуктовыя наборы. Тэлефанавалі і прапаноўвалі нам са старэйшай дачкой бясплатныя білеты ў тэатр, у дэльфінарый, — расказвае Вера. — Даведаўшыся, што я захапляюся вырабам біжутэрыі, аплацілі адпаведныя курсы, каб я магла крыху зарабляць...»

Псіхолагі цэнтра дапамаглі ёй выйсці з дэпрэсіі. «Яны не кажуць тое, што ты хочаш пачуць — яны кажуць, як бачаць сітуацыю збоку, — дзеліцца Вера. — Спачатку пад уздзеяннем моцных эмоцый ты з імі не пагаджаешся, але потым, калі супакоішся, узважваеш іх словы... і пачынаеш глядзець на сваё жыццё крыху па-іншаму...» Вера па гэты дзень ходзіць у «Шчаслівы малыш». Тут цяпер збіраюцца групы самадапамогі. Прыходзяць маладыя мамы, хтосьці выбраўся з цяжкай сітуацыі — і дзеліцца сваім вопытам, дае парады іншым. Сядзяць разам за гарбатай, размаўляюць...

Хэпі-энд? Складанасцяў жыцця ніхто не адмяніў. Веры трэба адной гадаваць дваіх маленькіх дзяцей. Але яна цяпер значна больш упэўненая ў сваіх сілах, не сумняваецца, што справіцца. Самае галоўнае, яе дзеці засталіся з ёю, а не патрапілі ў прытулак. І, дарэчы, менавіта пасля размоў з псіхолагам цэнтра, пакутлівых прыкідак «за» і «супраць» Вера прыняла рашэнне канчаткова разысціся з бацькам дзяцей, зразумеўшы, што так будзе лепш і для яе, і для сына з дачкой.

...Бываюць розныя сітуацыі ў жыцці, бывае вельмі складана, і тады надыходзіць адчай. А калі ў гэтым свеце ты сам-насам са сваімі праблемамі, калі няма сваякоў, калі няма побач мамы, якая заўсёды дапаможа як справай, так і парадай, калі проста няма за што накарміць дзіця... Жанчына вельмі ўразлівая, калі яна адна з маленькім дзіцем. Пражыць толькі на дзіцячую дапамогу вельмі складана, і, бывае, нават проста няма з кім пакінуць малечу, каб схадзіць у аптэку ды краму... На шчасце, калі здараецца бяда ці складаная сітуацыя — эканамічная, сацыяльная, псіхалагічная — мацярынскі інстынкт знікае далёка не заўсёды і не ва ўсіх. Большасць жанчын, адчуваючы сваю адказнасць за дзяцей, стараюцца знайсці нейкае выйсце. Менавіта для такіх выпадкаў і працуе сталічны сацыяльны цэнтр «Шчаслівы малыш». Бо лягчэй прадухіліць з'яўленне яшчэ адной сіраты, чым потым загойваць душэўныя раны дзіцяці і шукаць яму новую сям'ю.

«Калі ў вас заваленыя шафы, можа, некаторыя вашы рэчы маглі б знайсці новага ўдзячнага ўладальніка? — карыстаючыся выпадкам, звяртаецца да нашых чытачоў сацыяльны педагог цэнтра Кацярына Сідарук. — Нам спатрэбіцца ўсё: посуд, коўдры, падушкі, ручнікі, дзіцячыя рэчы». (Тэл. сацыяльнага цэнтра «Шчаслівы малыш» — +375 17 222 05 65.)

«Часам дзяўчына хоча захаваць дзіця, а яе бацькі пішуць заяву аб адмове»

— Мы дапамагаем маладым мамам ва ўзросце да 35 гадоў, цяжарным з рызыкай адмовы ад дзіцяці, а таксама жанчынам з дзіцем або дзецьмі, хоць аднаму з якіх менш за тры гады, — кажа **дырэктар цэнтра «Шчаслівы малыш» Ірына ШМАК.** — Такія цэнтры існуюць ва ўсіх еўрапейскіх краінах. Галоўная наша мэта — прафілактыка ранняга сацыяльнага сіроцтва ці, кажучы простай мовай, — каб дзеці заставаліся са сваімі бацькамі нягледзячы на складаную жыццёвую сітуацыю, у якой апынулася сям'я. Хто канкрэтна звяртаецца па дапамогу? Часта гэта жанчыны, якія зацяжарылі, іх кінуў мужчына, і яны засталіся наогул адны, без якой-небудзь дапамогі. Напрыклад, гэта маладыя дзяўчаты, якія самі выхоўваліся ў дамах-інтэрнатах. Ёсць і дзяўчаты, якім бацькі адмаўляюць у падтрымцы: твае праблемы, спраўляйся з імі сама. І гэта яшчэ добра. Бываюць выпадкі, калі пасля таго, як нараджае непаўналетняя дзяўчына, якая па законе яшчэ не мае права самой прымаць рашэнне, — яе бацькі пішуць заяву аб адмове ад гэтага дзіцяці. Атрымліваецца, дзяўчына хоча захаваць дзіця і выгадаваць яго, а яе маці ці тата прымаюць вось такое рашэнне. На шчасце, часцей за ўсё такіх бацькоў удаецца пераканаць. Былі выпадкі, калі потым яны прыходзяць і казалі: дзякуй, што мы не зрабілі гэтую памылку...

Сацыяльны цэнтр «Шчаслівы малыш» быў створаны ў 2013 годзе SOS-Дзіцячай вёскай Бараўляны і з'яўляецца яе падраздзяленнем. Пачынаўся ён як пілотны праект для чатырох раёнаў Мінска, дзе пражывае найбольшая колькасць маладых сем'яў. За больш чым 4 гады сваёй работы ён дапамог больш як 400 дзецям. З мінулага года ў «Шчаслівы малыш» могуць звяртацца маладыя мамы з усяго горада.

Звяртаюцца ў «Шчаслівы малыш» і дзяўчаты, якія ў сілу жыццёвых акалічнасцяў не маюць у Мінску ўласнага жылля. Пасля таго, як яны зацяжарылі і на позніх тэрмінах ужо не могуць працаваць, некаторыя з іх пазбаўляюцца здымнага жылля, бо не ў стане плаціць за яго. Гэта значыць — фактычна аказваюцца на вуліцы. І калі такой жанчыне няма куды паехаць пасля родаў, то дзіця павінна застацца ў радзільным доме: яго не могуць выпісаць у нікуды. Але ў жыцці бываюць розныя сітуацыі, бывае, што дом прададзены або згарэў, або ў ім жывуць сваякі-алкаголікі і вярнуцца туды немагчыма...

— Калі яны прыходзяць да нас, мы накіроўваем іх у кватэру для часовага пражывання маладых мам, — тлумачыць Ірына Шмак. — Гэта месца з чатырма жылымі пакоямі, агульнай гасцінай, кухняй і двума санвузламі — для мам з дзецьмі, якія апынуліся ў экстрэмальнай сітуацыі. Там яны могуць знаходзіцца да паўгода. Часам, калі абставіны не палепшыліся, мы можам падоўжыць гэты тэрмін да года.

Многія маладыя мамы не ведаюць, як даглядаць дзіця, таму ў сацыяльным цэнтры праводзяць навучальныя трэнінгі па правільным харчаванні, грудным гадаванні. Ёсць у гэтым цэнтры і «чароўная шафа» з рэчамі першай неабходнасці. Гэта дзіцячыя распашонкі, штонікі, коўдры, цацкі, падгузнікі, ванначкі, а таксама вітаміны для дзяцей і цяжарных жанчын, адзенне для сябе...

Спачатку цэнтр атрымліваў гуманітарную дапамогу з-за мяжы. Цяпер ужо раздае прадметы першай неабходнасці, якія сабраны беларусамі. «Калі ў вас заваленыя шафы, можа, некаторыя вашы рэчы маглі б знайсці сабе новага ўдзячнага ўладальніка? — карыстаючыся выпадкам, звяртаецца да нашых чытачоў **сацыяльны педагог цэнтра Кацярына СІДАРУК.** — Нам спатрэбіцца ўсё: посуд, коўдры, падушкі, ручнікі, дзіцячыя рэчы».

А яшчэ з маладымі маці ў «Шчаслівым малышу», як і з Верай у свой час, працуюць псіхолаг і сацыяльны педагог. І іх падтрымка вельмі запатрабаваная. Пры неабходнасці сацыяльны цэнтр прыцягвае для дапамогі мамам яшчэ і юрыстаў, дэфектолагаў, сацыяльных работнікаў, псіхатэрапеўтаў...

Жанчына вельмі ўразлівая, калі яна адна з маленькім дзіцем. Пражыць толькі на дзіцячую дапамогу вельмі складана, і, бывае, нават проста няма з кім пакінуць малечу, каб схадзіць у аптэку ды краму...

Спецыялісты цэнтра рыхтуюць і валанцёраў, якія потым адпраўляюцца дапамагаць у Дом дзіцяці. Для іх праводзяць серыю заняткаў, на якіх расказваюць пра асаблівасці тых дзетак, што знаходзяцца ў дзіцячых установах, таму што яны адрозніваюцца ад дамашніх. І да гэтага трэба быць гатовым, каб не захлынуцца слязьмі ад жалю ці, наадварот, сваёй ганарыстасцю, маўляў, які я выдатны, адзін раз прыйшоў пагуляць з кінутымі дзецьмі... Вучаць яны валанцёраў акрамя ўсяго іншага яшчэ і таму, што трэба больш абдымаць такіх малых, бо ім гэтага востра не хапае. Таму ў «Шчаслівым малышу» ўпэўнены: нават самая праблемная мама для дзіцяці лепш, чым дзіцячы дом.

Святлана БУСЬКО.
busko@zviazda.by

■ Фотаздымак з гісторыяй

ТАТАВЫ КАДРЫ

Гартаем сямейны альбом у хаце Лізаветы Акімаўны Капытковай з вёскі Вялікі Нежкаў Бялыніцкага раёна. Каб прагледзець кожны здымак і пачуць гісторыю, якая з ім звязана, спатрэбіцца тыдзень, а можа, і два. Фатаграфія — хобі мужа-нябожчыка Мікалая Міхайлавіча Лындова, з якім у шлюбе пражылі 65 гадоў, выгадавалі сямёра дзяцей.

— Пасля таго як скончыла школу, вырашыла стаць педагогам, — расказвае Лізавета Акімаўна. — Увогуле з усіх нашых блізкіх і далёкіх родных прафесію настаўніка выбрала каля 20 чалавек.

І я прадоўжыла дынастыю, скончыла педагагічнае вучылішча ў Магілёве. Потым паступіла на фізіка-матэматычны факультэт пединстытута. Там пазнаёмілася са сваім будучым мужам.

У Нежкаве бацькі дапамаглі маладой сям'і купіць дом.

Так, у мясцовай школе Лізавета Акімаўна стала выкладаць матэматыку, а Мікалай Міхайлавіч — гісторыю і пачатковую ваенную падрыхтоўку. А яшчэ — гурток па фатаграфаванні. Спадар Лындоў практычна не расставаўся з фотаапаратам і шчодра дзяліўся здымкамі з вялікай раднёй.

За шматгадовую і добрасумленную працу Лізавету Капыткову ўзнагародзілі медалём «Ветэран працы». Але найбольшы гонар жанчыны — мацярынская кніжка, куды занесены дарагія сэрцу імёны яе дзяцей: Наталлі, Таццяны, Уладзіміра, Ірыны, Міхаіла, Сяргея, Аляксандра. Усе яны выраслі добрымі людзьмі, уладкаваліся ў жыцці. У Лізаветы Акімаўны зараз 13 унукаў, 7 праўнукаў і 2 прапраўнукі.

Мікалай ЛЫНДОЎ практычна не расставаўся з фотаапаратам.

Сяргей і Саша дапамагаюць бацькам пілаваць дровы (здымкі зроблены з разыходжаннем у 10 гадоў).

Мы разглядаем фотакарткі, і я раптам заўважаю дзве падобныя. На іх сыны Лізаветы Акімаўны і Мікалая Міхайлавіча — Сяргей і Саша — пілуюць дровы. Здымкі зроблены з разыходжаннем у 10 гадоў. Дзеці ніколі не адмаўляліся дапамагчы па гаспадарцы, працавалі дружна, і бацьку неадноўчы ўдавалася зрабіць кадры для гісторыі.

Ужо тры зімы запар Лізавета Акімаўна гасцюе ў дзяцей у горадзе, а летам вяртаецца ў родную хату. Тут яе чакаюць дарагія сэрцу фотаздымкі і кнігі, якія з'яўляюцца яшчэ адным захапленнем іх сям'і. Дамашнюю бібліятэку з найлепшых твораў сусветнай, рускай і беларускай літаратуры збіралі з усіх куткоў былога Савецкага Саюза.

Святлана МАГІЛЕЎЧЫК ■

Шаноўныя чытачы! Конкурс «Фотаздымак з гісторыяй» працягваецца. Мы па-ранейшаму чакаем ад вас цікавых фота з сямейнага альбома. Здымкі (не больш за тры) з невялікай гісторыяй дасылайце з адпаведнай пазнакай на адрас: вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск або info@zviazda.by. Найлепшага аўтара чакае прыз. Арыгіналы дасланых фотаздымкаў абавязкова вяртаюцца.

«ПРАВОДЗІШ ПА СТРУНАХ — І ДЫХАЦЬ ЛЯГЧЭЙ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Ганна Паўлаўна ў нас прафесіянал, яна шмат на чым грае: і на балалайцы, і на мандаліне, і на гуслях... — падхоплівае Тамара Канстанцінаўна Маўчанава.

— Калі яна сказала, што можа навучыць нас граць на гуслях, мы адразу ж пагадзіліся, — працягвае Галіна Аляксандраўна. — Паўгода кожны дзень з Тамарай прыязджалі да яе на заняткі. Так нам падабаюцца гуслі! Прычым ні ў каго з нас, акрамя Ганны Паўлаўны, няма музычнай адукацыі. Прынамсі, я 30 гадоў адпрацавала рэжысёрам на Віцебскім абласным тэлебачанні, у дзіцячай рэдакцыі.

Спачатку выступалі ўтрох. Пакуль лёс не прывёў у «Залатое кальцо» Аляксандра.

— Ён, калі прыйшоў, узяўся за гуслі і адразу зайграў. І спявае цудоўна. І на фартэпіяна можа падабраць амаль любую мелодыю на слых і па нотах. А на лыжках, паглядзіце, як віртуозна грае, і на трашчотцы ды на рублі. Ну, мы сёння без яго як без рук.

— Я ў свой час скончыў музычную школу, — сціпла ўсміхаецца Аляксандр Эзрыль. — Але пасля жыццё не было звязана з музыкай. 25 гадоў адпрацаваў у дэпо. А на пенсію выйшаў, зноў прачнуўся інтарэс да інструментаў.

— А адкуль у вас гуслі?

— Гуслі нам падарыў Віцебскі каледж мастацтваў. Яны ўжо старэнькія, спісаныя. Але ўсё адно мы вельмі задаволеныя, — кажа Галіна Аляксандраўна. — ...А як вам нашы з Тамарай накідкі? Іх нам зрабіла жонка Аляксандра. Вось такія ў нас людзі падабраліся.

— Яна таксама з вамі выступае?

— Не. Хоць мы яе клікалі. Яна дамашняя, тым больш у яе ўнучак нядаўна нарадзіўся.

— І спявае ж нядрэнна, — дадае Аляксандр. — Мая жонка на ўсе рукі майстар: і шые, і вяжа, і гатуе цудоўна. Проста яна надта сціплы чалавек.

— Але ходзіць да нас на канцэрты, — працягвае Галіна Аляксандраўна. — Сваякі падтрымліваюць наша захапленне. Дачка мая, напрыклад, здымае відэаролікі, а пасля апрацоўвае іх у адмысловай праграме і выкладае ў інтэрнэт, каб нас пачула вялікая колькасць людзей.

— А дзе яшчэ можна пачуць вашы выступленні?

— Падчас свят нас просяць выступіць на вуліцах горада. Ходзім са сваімі канцэртамі і ў бібліятэкі, школы. Тэмы ў нас розныя. Можам зараз вам прыпеўкі праспяваць менавіта на ваенную тэму. Такіх вы дакладна нідзе не пачуеце! А нядаўна ў бібліятэцы імя Леніна адзел замежнай літаратуры ладзіў лекторый пра чай. Там былі кітайцы, японцы, у Віцебску вельмі шмат нацыянальнасцяў пражывае. Дык вось мы там спявалі прыпеўкі пра беларускі чай — гарбату. Збірае іх у нас Тамара ў асноўным. У яе на любую тэму абавязкова знойдзецца прыпеўка.

— А вы толькі па-руску спяваеце?

— Не, у нас і беларускамоўных кампазіцый вельмі шмат. «Ой, дзяўчына, шуміць гай», «Мае вочы чорныя»... Хочаце, зараз праспяваем? *(Спяваюць.)*

Пасля выступлення да гусляроў падышла бабуля з двума ўнукамі. Сказала, што ёй вельмі падабаюцца гукі гусляў. «Дык вы да нас прыходзьце, у ансамбль, — усміхаецца Галіна Аляксандраўна. — Навучым і вас на гуслях граць. І вы *(звяртаецца ўжо да мяне)* напішыце ў «Звяздзе», што, калі хтосьці ў Віцебску нудзіцца дома, то няхай да нас прыходзяць, мы рады ўсім».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК. nadzieja@zviazda.by

Мінск — Віцебск.

■ Кранальнае

Як пахне грыб

Дзядуля Мікалай быў у вёсцы майстар на ўсе рукі. Але мелася ў яго з маладосці адно галоўнае захапленне — грыбы. Як толькі для гэтага наступала спакуслівая пара, дзед першы падаваўся з кошыкам і кіем у лес. Ён ведаў кожнае дрэўца, кожны кусцік і ніколі, нават у самыя неспрыяльныя гады, не вяртаўся без здабычы. Не сказаць, каб дзядуля любіў тыя баравікі есці, але не збіраць іх проста не мог.

Дзеда Міколу часта прасілі знаёмыя і сваякі завесці ў лес, дзе можна набраць грыбоў. Напачатку вадзіў. Але як толькі яны траплялі ў яго любімае месца, дзед тут жа выкрэсліваў яго са спісу сваіх любімых і больш туды не паказваўся. І дзесьці меў рацыю: знаёмы прыводзіў у такое месцейка сваіх сваякоў, тыя сваіх знаёмых, і на наступны год там ужо грыбы не раслі.

Таму і хадзіў дзядуля Мікола ў грыбы адзін, ранкам, калі расаззяе на павуцінні. Ішлі гады, дзядуля старэў, а аднойчы замуцілася ў галаве, ледзь дарогу назад знайшоў. І вырашыў стары сваё захапленне і майстэрства перадаць адзінай унучцы. Папрыглядаўся дзед Мікола да малой і папрасіў у бацькоў дазволу ўзяць у лес шасцігадовую Настачку.

Заехалі на веласіпедзе ў самае грыбное дзедава месца. Ён накіраваў малую, каб ёй цікава было, да першага грыба, які заўважыў. І кажа: «Унучка, чую я — тут пахне грыб. Давай пашукаем, даражэнькая». Тая стала прыглядацца, але прайшла міма. А хітры дзед ізноў па той дарожцы завярнуў, яшчэ бліжэй да грыба. Малая за ім. Ён спыніўся, пастаяў, нібы думаў, куды б падацца, а на самай справе хацеў, каб малая запаволіла хаду і стала лепш прыглядацца. І праз колькі хвілін пачуў ззаду радасны крык: «Дзядуля! Дзядулечка, ты прапусціў баравік. Глядзі, глядзі, а я яго знайшла». Малая ад радасці не ведала з якога боку танцаваць перад лясным прыгажуном, а калі баравік лёг у яе кошык, сур'ёзна дадала: «Дзядулечка, ты не хвалюйся, я і табе дапамагу знайсці баравік».

Дзед ад яе шчырых і такіх непасрэдных слоў квітнеў. Яшчэ шмат разоў ён адчуваў задавальненне ад радасці ўнучкі. Спрытная дзедава Настачка хутка стала збіраць грыбы нароўні з дзедам. А падрасла, у яе сталі іншыя інтарэсы. І дзед зноў стаў хадзіць у лес у адзіноце. Ён не крыўдаваў на ўнучку, разумеў, што вучыцца ёй трэба.

І вось Настачка паступіла ва ўніверсітэт. Паехала ў вялікі горад. А ў першыя выхадныя прыляцела птушачкай дадому. Убачыла дзеда, кінулася яму на шыю і радасна зашчабятала: «Дзядуля, родненькі, я такая шчаслівая буду, калі мы пойдзем з табой у грыбы. Мне так хочацца ў лес».

Стары анямеў ад шчасця: Настачка не забылася яго навуку. Ён хацеў гэтак жа радасна адказаць: «Пойдзем, даражэнькая, вядома, пойдзем», але ў грудзях засеў быццам кол, які сцяў і горла. І тады стары ўзяў за плечы ўнучку і затрос сваёй сівой галавой у знак перапаўняючай сэрца згоды.

Валянціна БОБРЫК,
г. Івацэвічы ■

АТРАКЦЫЁНЫ ДЛЯ МІЛЬЁНАЎ

Лета не лета, калі не пабываў у парку атракцыёнаў. Пажадана, у кабінцы «Супер-8». Хоць, як аказалася, кола агляду па многіх параметрах дасць фору амерыканскім горкам. Калі ў сталічных парках з'явяцца новыя каруселі? Ці дачакаюцца беларусы свайго Дыснейленду? І як гэта — быць першым, хто апрабоўвае атракцыёны? Пра гэта мы даведаліся ў галоўнага інжынера Мінсказеленбуда Уладзіміра БАБІЎСКАГА. Пад яго адказнасцю знаходзяцца каруселі чатырох сталічных паркаў — Цэнтральнага дзіцячага парка імя М. Горкага, паркаў імя Чалюскінцаў, імя 900-годдзя Мінска і імя 50-годдзя Вялікага Кастрычніка.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Уладзімір БАБІЎСКІ ведае пра сталічныя атракцыёны ўсё.

Марыў стаць ваенным

З Уладзімірам Бабіўскім мы сустракаемся ў Цэнтральным дзіцячым парку імя М. Горкага, найстарэйшым са сталічных паркаў атракцыёнаў.

— Марылі ў дзяцінстве працаваць на каруселях?

— Не, — смяецца мужчына. — Ніколі не звязваў сваё дзяцінства і юнацтва з гэтым. Марыў стаць машыністам, леснікам, лётчыкам. Тата быў ваенным, таму ваенным я таксама хацеў быць.

«Самая дарагая карусель у сталіцы — кола агляду ў парку Горкага».

Мара гэта ў нейкай ступені спраўдзілася. Уладзімір — кадравы афіцэр, падпалкоўнік запасу. А галоўным інжынерам у Мінсказеленбудзе ён працуе з 2014 года. Адна з вышэйшых адукацый Уладзіміра — якраз інжынерна-тэхнічная.

— Памятаеце атракцыёны свайго дзяцінства?

— Калі быў маленькі, ездзілі з бацькамі на мора. І там была такая карусель «Сюрпрыз». І, вядома, атракцыёны з песні «Лепрыконсаў» — «Халі-галі», «Парашутрупер». Электрамабілі любіў. А яшчэ кола агляду. У кожным горадзе, дзе бываў у дзяцінстве, абавязкова бацькі вадзілі на яго. Гэта быў самы экстрэмальны атракцыён на тыя гады.

Кола агляду, дарэчы, і цяпер любімы атракцыён галоўнага інжынера. Праўда, катаецца ён вельмі рэдка: не хапае часу. Выключэнне — сезон запуску атракцыёнаў, красавік, калі трэба апрабаваць каруселі перад пачаткам эксплуатацыі.

— Не страшна быць першым?

— Калі баяцца, трэба сядзець дома пад коўдрай, — жартуе ў адказ Уладзімір Бабіўскі. — У мяне ёсць і міжнародны вопыт, я бачыў шмат розных атракцыёнаў. Сказаць, што нейкі мяне ўзрушыў, — не, такога не было. Акрамя, напэўна, скачкоў у бездань — роўп-джампінгу.

«Тэст-драйв» з мяхамі

З кабінак каруселяў, дзесьці з-за кронаў дрэў, раз-пораз даносяцца крыкі наведвальнікаў, якія атрымалі сваю порцыю адрэналіну. Цікаўлюся, якія каруселі лічацца самымі небяспечнымі. «Любы механічны атракцыён ужо небяспечны, — адказвае Уладзімір. — І нават немеханічны, тая ж самая надзіманая горка, калі яна будзе няправільна замацавана. Увогуле чым вышэйшы атракцыён і чым хутчэй ён кружыцца, тым ён больш небяспечны».

Перад пачаткам эксплуатацыі на атракцыёнах праводзяцца дынамічныя выпрабаванні — на ўсіх рэжымах работы, прадугледжаных заводам-вытворцам. Падчас «тэст-драйва» выкарыстоўваюцца мяхі з пяском з двухкратнай нагрузкай: калі пасадачнае месца разлічана на сто кілаграмаў, на яго ставяць дзвесце і праводзяць выпрабаванні.

Асноўнай прычынай няшчасных выпадкаў Уладзімір лічыць асабістую халатнасць наведвальнікаў.

— Калі належыць быць прышпіленым, трэба быць прышпіленым. Кажуць, не пакідаць модуль да поўнага спынення — не зрывайцеся раней часу. Дзяцей не пускаюць на некаторыя каруселі не таму, што дзядзькі злыя, а таму, што рамяні бяспекі не разлічаны на гэтага малога. На коле агляду ёсць адкрытыя пасадачныя кабіны: ужо максімальна экстрэмальна. Але знаходзяцца людзі, якія спрабуюць падчас пад'ёму з-пад дуг бяспекі выбрацца. Няўжо гэта разумна? 99 са 100 няшчасных выпадкаў адбываюцца пасля слоў: «Глядзі, як я магу».

Да набору дзяжурных атракцыёнаў і гульнявога абсталявання ў нас ставяцца строга. Націскаць кнопкі на пульце кіравання не дазваляюць людзям, маладзейшым за 18 гадоў, і тым, якія не прайшлі навучанне і практыку па прафесіі дзяжурнага.

На ўсяляк выпадак: у дождж і моцны вецер на каруселях катацца забаронена. Гляджу на хмару, якая насоўваецца на парк.

— Атрымліваецца, калі зараз пойдзе дождж, у дзяжурных будзе выхадны?

— Не, работа проста прыпыніцца на нейкі час. Але заробак за гэтыя гадзіны супрацоўнікам усё роўна налічваецца.

Чакаем новы атракцыён

Вы здзівіцеся, але большасць атракцыёнаў у сталічных парках — беларускай вытворчасці. Пры закупцы перавага аддаецца менавіта ім. Ёсць айчынныя кампаніі, якія спецыялізуюцца на выпуску каруселяў: яны выкарыстоўваюць італьянскія, нямецкія тэхналогіі і з'яўляюцца афіцыйнымі прадстаўнікамі славутых еўрапейскіх атракцыёнаў.

Тэматычныя паркі ў Беларусі ўсё ж такі з'явяцца. Чарговы праект — парк Champions World, які прапануюць паставіць у Смалявіцкім раёне.

— Новыя атракцыёны чакаюцца. Ці з'явяцца яны, мы вырашаем, зыходзячы з фінансава-эканамічнай дзейнасці прадпрыемства, наяўнасці свабодных абаротных грашовых сродкаў. Прыстойны атракцыён можа каштаваць больш за мільён рублёў. Па закрыцці сезона, у кастрычніку, падлічацца ўсе поспехі і будзе прынята рашэнне. Пакуль размова ідзе пра адзін новы атракцыён. У нас ёсць ужо прапанова і варыянты размяшчэння, — расказвае Уладзімір Бабіўскі.

Самая дарагая карусель у сталіцы — кола агляду ў парку Горкага. Яно, дарэчы, унікальнае. У свой час, у пачатку 2000-х, дзякуючы намаганням тагачаснага мэра горада Міхаіла Паўлава, для Мінска вырабілі адзінае кола агляду вышынёй 54 метры. На той момант самае высокае кола было 52 метры. Цяпер, праўда, рэкардсмены зусім іншыя. У Маскве плануецца ўсталяваць кола вышынёй каля 140 метраў. Але гэта ўсяго толькі на некалькі метраў больш, чым у Лондане.

— Наколькі нашы паркі адпавядаюць сусветнаму ўзроўню?

— Яны маюць сваё гістарычнае аблічча. У нас у аснову пакладзены камфортныя ўмовы. У той жа Расіі паркі забаў прыватныя, там жорсткая камерцыйная дзейнасць: мінімум укладанняў — максімум эфекту. На плошчы парку максімальна кампактна расстаўляюць атракцыёны, якія маюць. Самі каруселі могуць быць не ў ідэальным тэхнічным стане: такіх жорсткіх патрабаванняў, як у нас, у Расіі няма.

Калі з'явіцца беларускі Дыснейленд?

Пытанне, якое хвалюе ўсіх аматараў паркаў забаў.

— Пад Дыснейленд патрэбны пэўныя плошчы: у іх адзін атракцыён займае гектар, — тлумачыць Уладзімір Бабіўскі. — А ў нас увесь парк Горкага — гэта 28 гектараў.

Па яго словах, Дыснейленд для Беларусі — вельмі дарагое заданне. І, хутчэй за ўсё, неакупнае. Узяць для прыкладу Дыснейленд, які знаходзіцца ў Арланда, ЗША. Гэта штат Фларыда, там няма зімы, і парк працуе 12 месяцаў на год. Ён не ведае перыяду нізкіх тэмператур. Адзін атракцыён такога ўзроўню абыходзіцца ў два-тры мільёны долараў. За ўваход на тэрыторыю трэба заплаціць каля соцені долараў.

«Дзяцей не пускаюць на некаторыя каруселі не таму, што дзядзькі злыя, а таму, што рамяні бяспекі не разлічаны на гэтага малога».

— А самы дарагі атракцыён у нас каштуе тры з палovай рублі, — параўноўвае Уладзімір Бабіўскі. — Гатовыя нашы жыхары аддаць па 200 рублёў на чалавека для паходу ў парк?

Праўда, тэматычныя паркі ў Беларусі ўсё ж такі з'явяцца. Чарговы праект — парк Champions World, які прапануюць паставіць у Смалявіцкім раёне. Але калі ён з'явіцца і колькі грошай спатрэбіцца на гэтую задуму, пакуль невядома.

З сынам — на аўтадром

Ці шмат людзей катаецца на сталічных атракцыёнах? «Прапускная здольнасць гарадскіх паркаў — больш за мільён наведвальнікаў. Але трэба сказаць шчыра, гэта менш, чым раней. Тры-чатыры гады таму лічба была ўдвая большая. Напэўна, у людзей цяпер менш свабодных грошай, якія яны гатовы патраціць на забавы», — разважае галоўны інжынер.

Заўважаю ў парку атракцыён віртуальнай рэальнасці. Звычайная палатка з вялікімі крэсламі. Надзяваеш спецыяльныя акуляры — і вось ты ўжо імчышся ўніз з вышачэзных горак. Пытаюся ва Уладзіміра, ці не выцесняць атракцыёны новага пакалення звычайныя механічныя.

— Гэта як разважаць, ці не заменіць кіно тэатр. Не, не думаю, што гэта магчыма, — упэўнены ён.

Са сваімі дзецьмі, а дакладней з 10-гадовым сынам (бо дачка яшчэ маленькая для атракцыёнаў), Уладзімір у парку таксама бывае.

— Раней з сынам часцей хадзілі, яму падабаўся аўтадром. А цяпер ён стаў дарослы, — усміхаецца. — Не, не на камп'ютарныя гульні пераключыўся. Сын у мяне займаецца спортам. Яму больш цікавыя «вяровачныя гарадкі»: там ты можаш паспрабаваць свае сілы, і гэта займае не тры хвіліны, як на «Цэнтрыфузе». Хоць бачу, што яго аднагодкі з задавальненнем ходзяць на атракцыёны. І не, для свайго дзіцяці я не выкарыстоўваю службовае становішча *(смяецца)*.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

lubneuskaya@zviazda.by

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

■ Свая справа

ДАСЛЕДЧЫК ЖЫВЕ Ў КОЖНАЙ МАЛЕЧЫ

Пераканана стваральніца Экалабараторыі Надзея АКСЁНЕНКА

Ідэя стварыць студыю для маленькіх навукоўцаў з'явілася ў Надзеі, яшчэ калі яна была цяжарнай. Цяпер Экалабараторыі, як і яе дачушцы Настачцы, пяць гадоў. Маладая мама расказала, чаму на заняткі ў дзіцячую навуковую студыю карысна хадзіць не толькі будучым акадэмікам.

— Вельмі часта маладых мам на адкрыццё сваёй справы натхняюць іх дзеці. Відаць, так сталася і ў тваім выпадку?

— Ну так, разам з дзецьмі часта нараджаецца сваё прызначэнне. Яны наогул усё жыццё пераварочваюць з ног на галаву. У дзяцінстве я кожнае лета праводзіла ў вёсцы: з рознымі апалонікамі, жабкамі, матылькамі. Увесь час у гульнях быў прыродны элемент. Тое, што мне самой калісьці падабалася, цяпер, дзякуючы Насці, перарастае ў нешта больш маштабнае, значнае.

— Надзя, ты хочаш, каб усе твае вучні сталі ў будучыні вучонымі, даследчыкамі? Альбо веды па хіміі, фізіцы, астраноміі ды біялогіі патрэбны не толькі для гэтага?

— Я не ставлю задачу зрабіць іх усіх вучонымі. Для мяне важна, каб дзеці праз гульню зразумелі складаныя ўзаемасувязі матэрыялаў, з'яў і працэсаў у гэтым свеце, былі больш уважлівыя, назіральныя, усё правяралі, а не бяздумна давяралі. Бо ў будучым, калі яны стануць дарослымі, адна з самых запатрабаваных якасцяў — аналітычны і дапытлівы розум, уменне дапусціць штосьці і праверыць сваю гіпотэзу, зрабіць высновы. Сучасным дзецям гэта цяпер цяжка. Напэўна, таму, што шмат чаго атрымліваюць гатовым.

— Калі еду ў метро, то складаецца ўражанне, што большасць сучасных дзяцей цікавяць толькі гаджэты...

— Калі ў мяне з'явілася дачка, я стала часта і падоўгу назіраць за хлопчыкамі і дзяўчынкамі. І зразумела, што даследчык жыве ў кожным дзіцяці. Малыя любяць рабіць адкрыцці, здагадвацца, вынаходзіць. Але не ўсе бацькі падтрымліваюць гэтую жывую цікаўнасць да свету. Часам інтарэс да таго, як усё ўладкавана, губляецца па шэрагу прычын, але зацікавіць зноў можна кожнага. Бо дзеці вельмі моцна і лёгка пераймаюць тое, што вакол іх. Гэта мы праверылі і ў Экалабараторыі. Калі правільна зададзены вектар, то дзеці ў чаканні заняткаў не сядзяць у гаджэтах, а актыўна абмяркоўваюць свае тэорыі і здагадкі, дзеляцца вынікамі хатняга задання, задаюць пытанні.

— А чым пазнавальным бацькі могуць пазаймацца з дзецьмі дома ў звычайных умовах, без нейкага адмысловага абсталявання?

— Дзеці вельмі любяць назіраць за зоркамі. Чаму б не зрабіць гэты працэс пазнавальным? Можна намаляваць на кардоне сузор'е, пракалоць на месцы зорачак дзірачкі і злучыць іх каляровым матузком. Гатовую «зорную вышыўку» можна павесіць у дзіцячым пакоі. З сузор'ямі наогул шмат усяго цікавага. Пра іх можна легенды пачытаць, а потым пашукаць падчас прагулкі. Цяпер шмат астранамічных праграм: наводзіш на начное неба тэлефон, і ён расказвае, што гэта за сузор'е. Вельмі любяць выхаванцы Экалабараторыі назіраць за аблокамі. У інтэрнэце можна знайсці адмысловую рамку: калі навесці яе на воблака, то будзе зразумела, да якога віду яно адносіцца. Мая Насця мінулым летам пастаянна з гэтай рамкай хадзіла: «О, вунь кучава-дажджавое воблака паляцела. Хутка — дождж». Ёсць у інтэрнэце шмат развіваючых гульняў. Той, хто шукае, знаходзіць. Іншая справа, што дарослым, як правіла, не хочацца гуляць.

— А ты сама з дачкой часта гуляеш?

— Насця ходзіць на некаторыя заняткі да мяне ў Экалабараторыю. Але і акрамя гэтага мы шмат чаго цікавага робім дома. На выхадных, напрыклад, ездзілі на лецішча. Знайшлі там прыгожага вусеня. Падкормлівалі яго. Ён у нас пажыў пару дзён і завярнуўся ў кукалку. Чакаем, які матылёк з яе з'явіцца. Мухалоўкі пасяліліся на кусце бружмелю, мы назіралі за імі, пачынаючы з яек, потым былі пухнатыя птушанякі. Ягады ўсе абсыпаліся, не хацелі турбаваць малых. Зараз птушаняты ўжо навучыліся лётаць і жывуць у нашым садзе.

Яшчэ ў нас у кватэры расутуць яблыні ў вазоне. Пачалося з таго, што я купіла яблыкі, а там былі зернеткі з парасткамі. Насця іх пасадзіла. Цяпер чакаем, што вырасце. Можа, мы пасля перасадзім саджанцы каля дома, і ў нас будуць свае яблыкі. З усякай костачкі можна вырасціць нейкую расліну. Не факт, што яны прыжывуцца ў нашых умовах, але цікава правесці даследаванне. Дзеці вельмі любяць свае градкі. У Насці на балконе чатыры вазоны, за якімі яна сама даглядае і назірае, як там што расце. Так радуецца, калі штосьці квітнее. І на лецішчы ва ўсім хоча паўдзельнічаць. Яшчэ дачка вельмі любіць жывёл, год таму папрасіла мяне купіць чарапашак.

— Як правіла, дзеці просяць хатніх жывёл, але ў выніку за імі даглядаюць бацькі. Памятаю, я таксама ў дзяцінстве прынесла дадому марскіх свінак, а пасля мама іх карміла і чысціла клетку.

— Чышчу акварыум пакуль што я. Але ў Насці ёсць іншыя абавязкі. Яна ўключае святло, выгульвае іх, падкормлівае. Я часам кажу: «Насця, па-мойму, да чарапах сёння ніхто не падыходзіў, ідзі з імі пагавары». Калі нагадваць, то яна з задавальненнем ідзе і размаўляе з імі. Калі не, то забываецца. Дзеці ёсць дзеці. Але, на мой погляд, адразу варта падзяліць абавязкі.

— Да цябе ў Экалабараторыю прыходзяць дзеці ад 4 гадоў. Здавалася б — такія малыя, што яны зразумеюць, і як ім растлумачыць штосьці?

— Але менавіта яны робяць на другім годзе навучання велізарны прарыў. Вядома, маленькім дзецям падабаецца ўсё змешваць, каб адразу шмат пены, шыпення і іншых спецэфектаў і бурных рэакцый. За першы год, пакуль мы разбіраем фізіку і хімію, у іх назапашваецца добры багаж ведаў і вопыту, што дазваляе ў далейшым лёгка ўспрымаць абстракцыі на курсе другога года па астраноміі.

Цяпер усё даступна, нават занадта. Вельмі шмат шоу ў нашым жыцці, на кожным кроку. Дзеці прызвычайваюцца. Я заўважыла, што сучасныя дзеці не ўмеюць чакаць. Хоць гэта адно з асноўных уменняў, якое трэба сфарміраваць да 6 гадоў — адтэрміноўваць жаданае, калі немагчыма атрымаць цяпер. У гэтым дапамагае батаніка, бо каб вырасціць расліну, патрэбна нямала цярпення.

— Часта назіраю, як маленькія «чамучкі» даймаюць сваіх бацькоў: «Чаму гэта, а чаму тое?» Тыя ж у гэты час размаўляюць па тэлефоне альбо кажуць: «Адчапіся, надакучыў са сваімі пустымі пытаннямі».

— Мне шкада такіх дзяцей. Калі я ведаю адказ на пытанне, абавязкова адказваю. Але часам пытанні Насці і маіх вучняў ставяць нават мяне ў тупік. Тады лезу ў інтэрнэт: «Я не ведаю, зараз мы пачытаем». На некаторыя пытанні адказ адразу не знаходзіцца. Толькі з цягам часу. Галоўнае — не забывацца адказваць на пытанні. Я лічу, гэта вельмі важна.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

nadzieja@zviazda.by

■ Нататкі таткі

«АДКУЛЬ Я ЎЗЯЎСЯ?»

Чаму абавязкова гаварыць з дзецьмі пра секс

Гэты момант аднойчы прыйдзе — і тваё дзіця, сур'ёзна гледзячы табе ў вочы, запытаецца: «Тата, адкуль я ўзяўся?» І гэтае пытанне куды страшнейшае за жончына «Ты памятаеш, які сёння дзень?» Бо з жонкай так ці інакш дасі рады, а вось што сказаць маленькаму чалавеку, як не шакіраваць яго жорсткай фізіялагічнай праўдай пра тое, чым займаліся тата і мама дзеля яго з'яўлення на свет? Таму многія бацькі адцягваюць гэты момант і хаваюцца за байкі пра бусла ці капусту. На самай справе гаварыць з дзецьмі пра секс не толькі можна, але і неабходна. Але як рабіць гэта правільна?

Здавалася б, даўно мінулі тыя часы, калі пры слове «секс» асабліва далікатныя натуры чырванелі. Пра гэта багата гавораць і пішуць не толькі прагныя да рэйтынгаў журналісты, але і сур'ёзныя спецыялісты накшталт псіхолагаў і дактароў. Але не скажаш, што ўсё грамадства ставіцца да гэтай тэмы спакойна і па-медыцынску ўзважана, асабліва калі справа датычыць палавога выхавання дзяцей і падлеткаў. То там, то сям

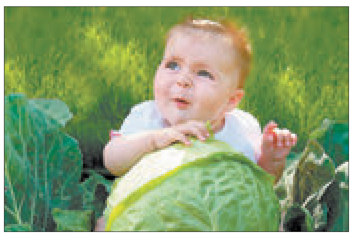

чуюцца істэрычныя выгукі пра «разбэшчванне» маладога пакалення, а палавая асвета выстаўляецца як корань усясветнага зла. Маўляў, меней ведаюць — меней венерычных хвароб і ранніх цяжарнасцяў. Хоць сусветны досвед гаворыць аб адваротным: невуцтва — адна з асноўных прычын вышэйзазначаных праблем, бо інстынкт размнажэння ўсё адно працуе, а разумення, што і як з ім рабіць, няма.

А цікавасць да фізіялагічнага боку адносін паміж мужчынам і жанчынай у дзяцей рана ці позна ўзнікае. Хіба што спосабы яе спатолення мяняюцца ў залежнасці ад эпохі. Калі яшчэ не было інтэрнэту з яго «вясёлымі» карцінкамі, мы з аднагодкамі ўпотай гарталі эратычныя газеткі і часопісы. І ў гэтым нашае пакаленне не было ўнікальным: пачытаўшы ўспаміны Янкі Брыля і Рыгора Барадуліна, я зразумеў, што ў беларускай вёсцы з усёй яе традыцыйнасцю і «цнатлівасцю» з сексу ніхто не рабіў сакрэту Палішынеля. Бо гэта жыццё.

Але ў наш больш свабодны ва ўсіх адносінах час многія бацькі баяцца шчыра гаварыць з дзецьмі пра інтымныя адносіны. І робяць тым самым вялікую памылку: не атрымаўшы адказу на пытанне ад таты і мамы, маленькі чалавек звернецца да аднагодкаў або, што больш верагодна, да інтэрнэту. Што ён там прачытае і пабачыць ды ў якой інтэрпрэтацыі — уявіць няцяжка. Ды многія бацькі папросту саромеюцца такой далікатнай тэмы і стараюцца адцягнуць гэтую важную размову.

Хоць саромецца няма чаго: трэба разумець, што секс — гэтакі ж натуральны для чалавека працэс, як яда і сон. І ў той жа час не самае галоўнае, дзеля чаго жыве чалавек. І чым раней мы раскажам сваім дзецям пра гэту з'яву, тым лепей: бо пазбяганне тэмы толькі распальвае цікаўнасць юнай чалавечай істоты да «забароненага плода». Але ж тыповая рэакцыя большасці бацькоў, калі дзіця, напрыклад, выпадкова пабачыла эратычную сцэну ў кіно, — «Прэч адсюль! Няма чаго табе тут глядзець!» Калі вы так робіце, то віншую: вы ўжо «заякарылі» ў свядомасці малога, што ёсць нейкая таямніца, якую дарослыя чамусьці хаваюць. А пасля, калі вы такі наважыцеся завесці размову, то акажацца, што дзіця ўжо вывучыла «матчастку» па відэароліках у інтэрнэце. Вядома, без усведамлення маральна-этычных нюансаў інтымнага жыцця людзей.

Такім чынам, мы прыйшлі да таго, што гаварыць з дзецьмі пра гэта трэба. Але як — таксама праблема для бацькоў. Прычым адзінага адказу на гэтае пытанне няма нават у спецыялістаў: розныя сайты даюць розныя парады. А сярод адпаведных кніг для бацькоў і дзяцей, што даводзілася трымаць у руках, талковых не так багата. Адны напісаны занадта груваcткай мовай, другія — даюць залішнюю інфармацыю, паглыбляючыся ў апісанні сексуальных адхіленняў. Напэўна, ёсць сэнс распрацаваць з удзелам дактароў, педагогаў, псіхолагаў нейкі дапаможнік для школ і бацькоў пра тое, як падаваць дзецям гэтую далікатную тэму. Свайго кшталту падручнік, у якім бы навукова і абгрунтавана тлумачылася, што і да чаго.

Але адно для мяне відавочна: гаварыць з дзіцем пра секс трэба спакойна і будзённа, не чырванеючы. Такім тонам, быццам бы чытаеш інструкцыю да мікрахвалевай печкі. І пры гэтым не надта паглыбляючыся ў нюансы: не трэба перагружаць юныя мазгі. Няхай для іх гэта будзе інфармацыя з таго ж самага шэрагу, што Зямля круціцца вакол Сонца. Базавыя веды пра свет, да якіх ставішся звыкла і без асаблівага ўзрушэння.

Зрэшты, мне ў гэтым сэнсе пашанцавала: у сябе ў хаце я выпадкова знайшоў стары савецкі дыяфільм «Адкуль бруцца дзеці». Запылены фільмаскоп для яго паказу таксама знайшоўся. Тэхналогія мезазойская, але змест стужкі аказаўся настолькі ўзважаным і выверaным, што навамодныя опусы дзіцячых псіхолагаў проста «кураць» убаку. Хоць дыяфільм быў створаны ў краіне, дзе сексу фармальна не было. Затое быў моцны навуковы падыход. У тым ліку, да выхавання будучых грамадзян.

Валянцін БОЙКА.

Уведомление
Наблюдательный совет ОАО «Универсам Фрунзенский» сообщает о проведении внеочередного общего собрания акционеров, которое состоится 17 августа 2017 года в 13.00 со следующей повесткой дня:

1. О заключении договора купли-продажи недвижимого имущества.

Собрание состоится по адресу: г. Минск, пр. Пушкина, 37, офис ОАО «Универсам Фрунзенский».

Регистрация участников собрания будет проводиться в день собрания с 12.00 до 13.00.

Акционерам необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность; представителю акционера — доверенность и документ, удостоверяющий личность.

Наблюдательный совет ОАО «Универсам Фрунзенский».

УНП 100135329

Изменения в проектной декларации
ООО «ДАТЧ СТАР»,
опубликованной в газете «Звязда» 17.05.2017 г. №91

«Многоквартирный жилой дом с подземной гараж-стоянкой (№1 по генплану в квартале пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожная – ул. Хмелевского) со встроенно-пристроенными объектами обслуживания населения» I очередь строительства, 6–11 секции, II очередь строительства, секции 1–3)» (I очередь строительства, 5–6 пусковой комплекс):

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются:

5 (пять) двухкомнатных квартир по принципу «свободной планировки» площадью от 58,59 до 74,34 кв. м: стоимость 1 кв. метра от 930 до 1120 долларов США.

5 (пять) трехкомнатных квартир по принципу «свободной планировки» площадью от 75,62 до 87,17 кв. м: стоимость 1 кв. метра от 960 до 1070 долларов США.

На предприятии действует система регулирования стоимости, зависимая от площади, этажа и условий оплаты строящегося жилого помещения».

Дополнительную информацию можно получить по адресу: г. Минск, ул. 3-я Щорса, 9, офис 505.

Тел.: +375 44 53 43 000, +375 29 53 43 000

УНП 191061436

РУП «Институт недвижимости и оценки»
извещает об открытом аукционе по продаже здания павильона для хранения стеклобанки,
Минская обл., Молодечненский район, г. Молодечно, ул. Либава-Роменская, 62

	Начальная цена продажи, бел. руб.	**Задаток, бел. руб.**
Лот №1. Павильон для хранения стеклобанки с инв. №630/С-4738. Назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ. Г.п. – 1979; Этажность – 1; Общая площадь – 1895,3 кв. м. Фундамент – ж/бетонные фундаментные блоки; Стены наружные и внутренние – кирпичные, силикатные блоки, ж/бетонные панели; Перегородки – кирпичные; Перекрытия – ж/бетонные фермы; Крыша – совмещенная рулонная; Полы – бетонные; Проемы оконные – глухие; Проемы дверные – ворота, простые; Электроснабжение – наружная проводка; Вентиляция – естественная	367 084,70	36 700,00

СВЕДЕНИЯ О ЗЕМЕЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Земельный участок с кадастровым номером 623850100003002604, расположенный по адресу: Минская обл., Молодечненский район, г. Молодечно, ул. Либава-Роменская, 62, пл. 0,4913 га. Назначение – земельный участок для содержания и обслуживания здания специализированного складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (павильон для хранения стеклобанки). Право постоянного пользования.

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) (Претендент на покупку), обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

3. Переход права собственности на приобретенный на аукционе Объект недвижимости, имущество должника, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 07.09.2017 г. в 11.00 по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 4. Шаг аукциона 5%.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X.

Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в открытом аукционе по продаже имущества (Павильон для хранения стеклобанки) (Лот №1), проводимом 07.09.2017 (Молодечненский МРО).

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске по ул. Комсомольской, 11, каб. 7 в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00. Окончание приема заявлений – 05.09.2017 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: гл. инж. унитарного предприятия «Молодечненский пищевой комбинат» Гостилович Виталий Николаевич 8-0176-77-27-25; гл. бух. унитарного предприятия «Молодечненский пищевой комбинат» Груздь Валерий Казимирович 8-0176-77-27-26.

Контакты организатора аукциона:
8 (017) 306-00-57, 8 (029) 550 09 52, 8 (029) 550 09 59, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • torgi@ino.by

И З В Е Щ Е Н И Е о проведении открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности ОАО «Строительный трест №17 ордена Трудового Красного Знамени» 30 августа 2017 года

№ лота	Предмет аукциона (наименование объекта, его местонахождение, площадь)	Начальная цена продажи предмета аукциона, бел. руб., к. (без учета НДС)	Размер задатка, бел. руб., к.	Характеристика объекта	Условие аукциона
1	Капитальное строение с инв. № 700/С-101876 (здание склада гашения извести), общей площадью 159,5 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская область, г. Могилев, ш. Славгородское, 167/16	15 830 р. 00 к.	791 р. 50 к.	Одноэтажное кирпичное здание склада гашения извести. Фундамент – кирпичный; стены – кирпичные; крыша – асбестоцементный волнистый лист; полы – бетонные; ворота – металлические.	Без условий

Аукцион состоится 30 августа 2017 года в 15.00 в зале заседаний Могилевского городского исполнительного комитета по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а.

Заявки принимаются ежедневно – с 28 июля 2017 года в рабочие дни с 8 до 17 часов (обеденный перерыв с 13.00 до 14.00) по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 407.

Последний день приема заявлений и внесения задатка – 28 августа 2017 года до 17.00. Заявления, поступившие после указанного срока, не рассматриваются.

Заключительная регистрация участников аукциона – 30 августа 2017 года с 14.00 до 15.00.

Продавец: ОАО «Строительный трест №17 ордена Трудового Красного Знамени», 212002, г. Могилев, б-р Непокоренных, 28, тел. (80222) 48-82-68, 48-45-48, 48-35-75.

Организатор аукциона – МГ УКП «Центр по приватизации», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, контактный телефон – (80222) 42-25-64.

Площадь земельного участка с кадастровым номером 740100000007005012 площадью 11,8239 га для содержания и обслуживания зданий и сооружений.

Аукцион проводится в соответствии с порядком проведения открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Строительный трест №17 ордена Трудового Красного Знамени».

Лица, желающие принять участие в аукционе, не позднее срока, указанного в извещении о проведении аукциона, подают заявление на участие в аукционе, подписанное с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон, заявление об ознакомлении с объектом, к которым прилагаются:

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный банковский счет организатора аукциона – МГ УКП «Центр по приватизации» – BY66BLBB30120700008710001001 Дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Могилевской области, код BLBBBY2X, УНП 700008710 с отметкой банка;

- юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

- иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее 6 месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

- иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

- представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленным законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);

- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность:

- представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление на участие в аукционе с приложением всех необходимых документов, внесшие в установленном порядке на указанный в извещении расчетный банковский счет сумму задатка, заключившие с организатором аукциона соглашение, зарегистрированные в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе и получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления.

Организатор аукциона имеет право отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона. Объявление об отказе от проведения аукциона публикуется в том же печатном издании, в котором публиковалось извещение. Кроме того, организатор аукциона должен проинформировать участников, подавших заявление на участие в аукционе, об отказе от проведения аукциона.

Перед началом аукциона их участники обязаны зарегистрироваться у организатора аукциона и обменять билеты участников на аукционные номера, которые возвращаются организатору аукциона после их окончания.

Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе аукциона наивысшую цену.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником либо для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов (далее – единственный участник аукциона).

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан в установленном порядке возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение.

После предъявления копии платежных документов о перечислении суммы затрат на организацию и проведение аукциона, в установленном порядке, в соответствии с подписанным в день проведения аукциона соответствующим протоколом, между продавцом предмета аукциона и победителем аукциона (единственным участником аукциона) заключается договор купли-продажи предмета аукциона.

Договор купли-продажи заключается продавцом и победителем аукциона (единственным участником аукциона) в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола о результатах аукциона.

Оплата стоимости приобретенного на аукционе предмета аукциона осуществляется победителем аукциона (единственным участником аукциона) в белорусских рублях в установленном порядке на расчетный счет продавца.

Условия оплаты – по согласованию с продавцом возможно предоставление рассрочки платежа до 6 месяцев.

С объектом можно ознакомиться ежедневно в рабочие дни недели с 8 до 17 часов, предварительно согласовав время с продавцом.

В предусмотренных законодательством случаях уплачивается штраф организатору аукциона в течение одного месяца в размере 20 процентов от начальной цены продажи предмета аукциона: победителем аукциона – в случае, если он в установленный срок не подписал протокол о результатах аукциона, не возместил организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона, не подписал договор купли-продажи предмета аукциона; лицом, приравненным к победителю аукциона, – в случае его отказа (уклонения) от возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и (или) подписания договора купли-продажи предмета аукциона; участниками аукциона – в случае их отказа объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным.

Контактный телефон организатора аукциона для уточнения и получения дополнительной информации: г. Могилев, (0222) 42-25-64.

Извещение об открытом аукционе по продаже земельных участков в собственность в г. Гродно (микрорайоны «Зарица-4», «Заболоть») 29 августа 2017 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Стоимость затрат на изготовление документации, руб.	Начальная цена продажи, руб.	Сумма задатка, руб.
1.	Земельный участок У-1623 *	микрорайон «Зарица-4»	0,1004	440100000003004387	-	11 464,26	2 300
2.	Земельный участок У-616*	микрорайон «Заболоть»	0,1010	440100000002008544	-	13 063,73	2 600

Инженерные коммуникации на участке отсутствуют.

Земельные участки предоставляются в частную собственность для строительства одноквартирного жилого дома.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; получение победителями аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного жилого дома, возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 08.02.2016 №49 «О некоторых вопросах возмещения затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Аукцион состоится 29 августа 2017 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Для участий в аукционе необходимо: внести задаток не позднее 23 августа 2017 года в размере, указанном в графе 8, перечисляемый на расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале №400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY21400, УНП 590727594 получатель – КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению;

Представить в КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы:

- заявление на участие в аукционе установленной формы;

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка;

- подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. 57 с 31 июля по 23 августа 2017 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан;

внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись; выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признании аукциона продажи несостоявшимся, решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: + 375 (152) 72 05 46; 72 05 37, официальный сайт организатора торгов www.grodno.gov.by

Извещение о проведении 14 августа 2017 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Электромодуль»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)		
Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	**Начальная цена без НДС, бел. руб.**	**Размер задатка, бел. руб.**
«Автозаправка с площадкой» общей площадью 5221,5 кв. м, инв. номер 630/С-67164, расположенная по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, ул. Великий Гостинец, 143Н (назначение – сооружение специализированное автомобильного транспорта и автодорожного хозяйства) с составными частями и принадлежностями	39 800,00	3 900,00

Продавец имущества: ОАО «Электромодуль», ул. Великий Гостинец, 143, 222310, г. Молодечно.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к.10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2 процентов от цены продажи предметов торгов в соответствии с протоколом о результатах торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Электромодуль», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» №BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции №700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся 14 августа 2017 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 28.07.2017 по 10.08.2017 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(0176) 74-72-04 (ОАО «Электромодуль»).

Извещение о проведении 14 августа 2017 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Электромодуль»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
№	**Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества**	**Начальная цена без НДС, бел. руб.**	**Размер задатка, бел. руб.**
1.	Склад масел и химикатов общей площадью 400 кв. м, инв. номер в ЕГРНИ 630/С-59751, расположенный по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, ул. Великий Гостинец, д.143 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	57 800,00	5 780,00
2.	Склад для хранения кабельной продукции общей площадью 153,4 кв. м, инв. номер в ЕГРНИ 630/С-74168, расположенный по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, ул. Великий Гостинец, д.143/20 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	27 360,00	2 736,00

Продавец имущества: ОАО «Электромодуль», ул. Великий Гостинец, 143, 222310, г. Молодечно.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 процентов от цены продажи предметов торгов в соответствии с протоколом о результатах торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Электромодуль», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся 14 августа 2017 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 28.07.2017 по 10.08.2017 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(0176) 74-72-04 (ОАО «Электромодуль»).

Закрытое акционерное общество «ЮНИМИТ»

(222220, Республика Беларусь, Минская обл., Смолевичский район, Плисский сельсовет, 9/12 в районе поселка Октябрьский)

сообщает, что директором ЗАО «ЮНИМИТ» 25 июля 2017 г. принято решение о формировании реестра владельцев ценных бумаг. Формирование реестра акционеров осуществляется на 25 июля 2017 г.

УНП 690660279

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает об открытом аукционе по продаже комплекса зданий производственной базы, Минская обл., Вилейский район, г. Вилейка, ул. 1 Мая, д. 93

Лот №1. Комплекс зданий производственной базы

1. Здание диспетчерской с инв. №631/С-59773. Назначение: здание неустановленного назначения. Составные части – одноэтажное кирпичное здание; Г.п. – 1973; Этажность – 1; Общая площадь – 34,3 кв. м. Фундамент – бутобетонный; Стены наружные и внутренние – кирпичные; Перегородки – кирпичные; Перекрытия – деревянные; Крыша – шиферная; Полы – дощатые; Проемы оконные – двойные створчатые; Проемы дверные – простые; Наружная отделка – цоколь оштукатурен; Внутренняя отделка – оштукатурено, окрашено; Отопление – есть; Электроснабжение – скрытая проводка; Радио, телефон – есть. Вентиляция – естественная.

2. Здание склада для хранения запчастей. Имущественные права на капитальное строение не зарегистрированы в установленном порядке. Г.п. – 1978; Этажность – 1; Общая площадь – 452,8 кв. м. Фундамент – ленточный бетонный; Стены наружные и внутренние – кирпичные; Перегородки – кирпичные; Перекрытия – ж/бетонные; Крыша – совмещенная с перекрытием, покрытие – рубероид; Полы – бетонные; Проемы дверные – металлические, деревянные обшиты жестью; Наружная отделка – цоколь оштукатурен, окрашен; Электроснабжение – открытая проводка; Вентиляция – естественная.

Начальная цена продажи – 64 849,00 бел. руб. Задаток – 6 480,00 бел. руб. Шаг аукциона 5%.

СВЕДЕНИЯ О ЗЕМЕЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Земельный участок с кадастровым номером 621350100007000463, расположенный по адресу: Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул. 1 Мая, 93, пл. 1,9554 га. Назначение – для обслуживания зданий и сооружений. Право постоянного пользования. На земельном участке расположены иные объекты, не являющиеся предметом торгов.

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объекты по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) (Претендент на покупку), обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объектов не позднее 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

3. Переход права собственности на приобретенный на аукционе Объекты недвижимости, имущество должника, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 06.09.2017 г. в 14.00 по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 4.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X.

Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в открытом аукционе по продаже имущества (Комплекс зданий) (Лот №1), проводимом 06.09.2017 (Молодечненский МРО).

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске, по ул. Комсомольской, 11, каб. 7 в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00. Окончание приема заявлений – 04.09.2017 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами аукциона. Контактное лицо для осмотра Объектов: директор ОАО «ПМК 88» Кузьмин Евгений Михайлович, +375-33-638-51-24 (пн.-пт. 08.00-18.00).

Контакты организатора аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 550 09 52, 8 (029) 550 09 59, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • torgi@ino.by

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает об открытом аукционе по продаже административного здания, Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул 1 Мая, д. 109

	Начальная цена продажи, бел. руб.	**Задаток, бел. руб.**
Лот №1. Административное здание с инв. №631/С-13842. Назначение: здание административно-хозяйственное. Составные части – двухэтажное кирпичное административно-хозяйственное здание с забором, покрытием; Технические характеристики (по данным технического паспорта): Г.п. – 1987; Этажность – 2; Общая площадь – 673 кв. м. Фундамент – ленточный бутовый; Стены наружные и внутренние – кирпичные; Перегородки – кирпичные; Перекрытия – ж/бетонные; Крыша – двухскатная из металлочерепицы, по деревянным стропилам с обрешеткой; Полы – бетонные, дощатые; Проемы оконные – двойные деревянные; Проемы дверные – филенчатые, ПВХ; Внутренняя отделка – оштукатурено, побелено, оклеено обоями; Отопление – есть; Водопровод, канализация – есть; Электроснабжение – открытая проводка; Телефон – есть. Вентиляция – естественная.	128 044,80	12 800,00

СВЕДЕНИЯ О ЗЕМЕЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Земельный участок с кадастровым номером 621350100007002007, расположенный по адресу: Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул. 1 Мая, 109, пл. 4,2852 га. Назначение – для обслуживания производственной базы. Право постоянного пользования. На земельном участке расположены иные объекты, не являющиеся предметом торгов.

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – (Претендент на покупку) обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

3. Переход права собственности на приобретенный на аукционе Объект недвижимости, имущество должника, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 06.09.2017 г. в 11.00 по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 4. Шаг аукциона 5%.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB 30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X.

Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в открытом аукционе по продаже имущества (Административное здание) (Лот №1), проводимом 06.09.2017 (Молодечненский МРО).

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске, ул. Комсомольская, 11, каб. 7 в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00. Окончание приема заявлений – 04.09.2017 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: зам. директора ДУП ПМК-185 – Сусло Валентин Петрович, +375 29 170-88-23.

Контакты организатора аукциона:
8 (017) 306-00-57, 8 (029) 550 09 52, 8 (029) 550 09 59, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • torgi@ino.by

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о повторном открытом аукционе по продаже здания СКПП «Чуденичи», Минская обл., Логойский р-н, Острошицкий с/с, д. Чуденичи, ул. Центральная, 29А

	Начальная цена продажи, бел. руб.	**Задаток, бел. руб.**
Лот №1. Здание СКПП «Чуденичи» с инв. №601/С-23437. Назначение – здание специализированное для бытового обслуживания населения. Составные части – одноэтажное кирпичное здание СПП с пристройкой 1, сараем 2, уборной 3; Г.п. – 1979; Этажность – 1; Общая площадь – 66,00 кв. м, Фундамент – бутобетонный; Стены наружные и внутренние – кирпичные; Перегородки – дощатые; Перекрытия – деревянные; Крыша – двухскатная из асбестоцементных листов; Полы – дощатые; Проемы оконные – двойные деревянные остекленные; Проемы дверные – одинарные щитовые окрашенные; Внутренняя отделка – обшивка стен и потолка ДСП, покраска; Отопление – печное; Электроснабжение – есть; Вентиляция – естественная	9 234,00	920,00

СВЕДЕНИЯ О ЗЕМЕЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Земельный участок с кадастровым номером 623286308101000282, расположенный по адресу: Минская обл., Логойский рн, Острошицкий с/с, д. Чуденичи, ул. Центральная, 29А. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь, пл. 0,0468 га. Назначение – земельный участок для обслуживания здания сельского комплексного приемного пункта. Право постоянного пользования. Охранная зона кабеля связи, площадь 0,0065 га.

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) (Претендент на покупку), обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

3. Переход права собственности на приобретенный на аукционе Объект недвижимости, имущество должника, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 15.08.2017 г. в 11.00 по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 4. Шаг аукциона 5%.

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB 30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X.

Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества (здание СКПП Чуденичи) (Лот №1), проводимом 15.08.2017 (Борисовский МРО).

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске, ул. Комсомольская, 11, каб. 7 в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00. Окончание приема заявлений – 11.08.2017 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: Томашевская Ирина Георгиевна 8-(017)-74-554-83 (пн.-пт.) с 08.00 по 17.00.

Контакты организатора аукциона:
8 (017) 306-00-57, 8 (029) 550 09 52, 8 (029) 550 09 59, 8 (029) 356-90-03 • www.ino.by • torgi@ino.by

■ Беларусікі

У гасцях у Зеўса

На здымку — маленькая беларусачка разам са сваёй матуляй Эміліяй Гаўрус у Грэцыі, на востраве Крыт. Каміле ўсяго 10 месяцаў. Разам з бацькамі яна любіць спазнаваць свет праз падарожжы. Камілка ўжо бачыла высокія горы, мора, а таксама пячору, у якой, паводле міфаў, нарадзіўся Зеўс. А яшчэ дзяўчынка, якая, дарэчы, родам з Гродна, вельмі любіць усміхацца, чым, несумненна, упрыгожвае наш свет. Як і ўсе дзеткі, якія ўсміхаюцца!

Шаноўныя мамы і таты, бабулі і дзядулі! Шчыра запрашаем вас прыняць удзел у конкурсе «Беларусік». Дасылайце здымкі вашых дзетак, унукаў, а можа, нават і праўнукаў (з невялічкім аповедам) на адрас «Звязды». Але адна ўмова — каб, зірнуўшы на фота, адразу ж можна было зразумець, што гэта беларусік. Арыгінальнасць і творчы падыход вітаюцца! Аднаго з герояў, якога мы ўбачым на здымках, чакае прыз!

■ Чытанка для дзетак-беларусаў

СУМНА? ХАДЗЕМ ПАЛЯВАЦЬ НА ЛІСА!

Свэн Нурдквіст. Паляванне на ліса. Мастак Свэн Нурдквіст, пераклад са шведскай Надзеі Кандрусевіч. — Мінск: Кнігазбор, 2017. — 32 с.

Свэн Нурдквіст. Пэтсан сумуе. Мастак Свэн Нурдквіст, пераклад са шведскай Надзеі Кандрусевіч. — Мінск: Кнігазбор, 2017. — 32 с.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

З сімпатычнымі і ўжо знаёмымі героямі Пэтсанам і Фіндусам, якіх у сваёй серыі кніг стварыў шведскі дзіцячы пісьменнік і мастак Свэн Нурдквіст, беларускія чытачы пазнаёміліся гады два таму. Менавіта тады былі прадстаўленыя першыя аповеды ў перакладзе на беларускую мову. І вось — за досыць непрацяглы час — нашы дзеткі з імі сапраўды пасябравалі, з нецярплівасцю чакаюць новых гісторый і з задавальненнем вітаюць на прэзентацыі (а гэта асобны від забаўкі — з гульнямі, пачастункамі і яркім чытаннем казак вядомымі акцёрамі).

Па-беларуску ўжо пабачылі свет пяць кніг, і па сакрэце распавяду, што ў жніўні нас чакаюць новыя сустрэчы з крыху флегматычным Пэтсанам і яго жвавым сябрам катом Фіндусам. Так, рыхтуецца да выдання шостая аповед «Пэтсан з'язджае». Аматары аўдыякніг таксама не застануцца без падарункаў. Ідзе запіс дыска, што будзе змяшчаць усе дзевяць гісторый пра Пэтсана (ён размаўляе галасам вядомага акцёра Паўла Харланчука-Южакова) і Фіндуса (сімпатычнага ката агучвае актрыса Ганна Хітрык).

А пакуль крыху прыадкрыем заслону (але без спойлераў!) таго, якія прыгоды і гісторыі нас чакаюць пад вокладкамі кніг «Паляванне на ліса» і «Пэтсан сумуе». Нейк Густаўсан, які жыве побач, завітаў да нашых сяброў вельмі раззлаваны. У яго пачалі знікаць куры. Натуральна, што самым лагічным тлумачэннем гэтаму ён палічыў «візіты» ліса. Небяспека навісла і над гаспадаркай Пэтсана, яго куры таксама патрабавалі абароны і больш пільнага догляду. Але нашы сябры не разгубіліся, разам змайстравалі сапраўдную пастку для «ліса» і выратавалі ўсіх курэй у ваколіцы.

Гісторыя пра тое, як Пэтсан сумуе, на першы погляд не такая захапляльная і напоўненая падзеямі. Але і тут ёсць свае цікавінкі. Ці, прынамсі, адказы на пытанні, якія час ад часу хвалююць, бадай, кожнага. Як змагацца з сумам ці, калі хочаце, меланхалічным настроем і задуменнасцю? Што рабіць, калі нічога цікавага ў жыцці не адбываецца ды і ў цэлым само жыццё падаецца нудным? Як дапамагчы сябру, які апынуўся ў такім стане, і што рабіць, каб развесяліць самога сябе? Хітры кот Фіндус і тут паспяхова спраўляецца з цяжкасцямі.

Нельга не адзначыць сімпатычныя і ўтульныя аўтарскія малюнкі, якімі аздоблены выданні. Свэн Нурдквіст сапраўды тонка перадае атмасферу аповеда, ствараючы герояў не толькі словамі, але і вобразамі. Таму чакаем новых сустрэч!

Марына ВЕСЯЛУХА.
vesialuha@zviazda.by

■ Карысна ведаць

5 паўсядзённых звычак, якія наносяць шкоду вашаму здароўю

СПЫНЯЦЬ ЧХАННЕ

Калі мы закрываем рот і нос падчас чхання, то моцна павышаецца ўнутрычарапны ціск. Ідзе парушэнне мазгавога кровазвароту. Гэта можа прывесці да галаўнога болю, пашкоджання сасудаў і нават праблем са слыхам. Таму не варта стрымліваць сябе, чхайце на здароўе.

ВЫКАРЫСТОЎВАЦЬ ПАРФУМУ

На жаль, нам ніхто не раскажа, што канкрэтна знаходзіцца ў флаконычку любімых духоў, гэта камерцыйная таямніца. Аднак часцей за ўсё для вырабу парфумы выкарыстоўваюцца сінтэтычныя рэчывы. Яны даюць больш устойлівы і насычаны водар, а каштуюць у разы танней, чым натуральныя алеі. Усе гэтыя рэчывы пры ўдыханні могуць выклікаць галавакружэнне, млоснасць, санлівасць. Лекары раяць па магчымасці купляць арганічныя эфірныя алеі або карыстацца парфумай у памяншканні, якое добра праветрываецца.

ТРЫМАЦЬ ЕЖУ Ў ПЛАСТЫКАВЫХ КАНТЭЙНЕРАХ

У склад большасці пластыкавых боксаў уваходзяць фталаты і бісфенол, каб пластык захоўваў гнуткасць. Пры працяглым знаходжанні прадуктаў у кантэйнерах гэтыя рэчывы ўсмоктваюцца і могуць уплываць на работу эндакрыннай сістэмы. А разаграваючы ежу «ў пластыку» пры дапамозе мікрахвалёўкі, мы толькі паскараем гэты працэс. Лепш выкарыстоўваць для захоўвання прадуктаў тару з нейтральных матэрыялаў: шкла, нержавеючай сталі і керамікі.

ЧЫСЦІЦЬ ЗУБЫ АДРАЗУ ПАСЛЯ ЯДЫ

Чысціць зубы варта не менш чым праз 30 хвілін пасля сняданка (вячэры), а лепш праз гадзіну. Справа ў тым, што ежа і напоі, асабліва кіслыя, уздзейнічаюць на эмаль зубоў і дэнцін (слой пад эмаллю). Трэнне зубной шчоткі праштурхоўвае кіслату яшчэ глыбей да дэнціну. Гэта можа прывесці да разбурэння зубной эмалі і звышадчувальнасці.

ПІЦЬ СВЕЖАВЫЦІСНУТЫ СОК

Не ўсе ведаюць, што свежавыціснуты сок карысны толькі ў невялікіх колькасцях. А пры некаторых захворваннях тыя ці іншыя сокі могуць нанесці сур'ёзную шкоду арганізму. Напрыклад, кіслыя (яблычныя, лімонныя, журавінавы) не рэкамендуецца прымаць пры язвах. Вінаградны сок не падыдзе пры дыябеце і лішняй вазе. Акрамя таго, не варта забываць, што ў соку — моцныя алергены. Дзецям варта даваць іх з асцярогай, пачынаючы з малых доз і пасля кансультацыі ў доктара.

Падрыхтавала Наталля МАЎЧАНАВА

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ

ПІРОГ-ГАЛЕТА

Для выпечкі нават форма не абавязковая

Цяпер самы час пячы пірагі-галеты з ягадамі, маладой гароднінай або грыбамі.

Спатрэбіцца для цеста: *200 г масла, 4 ст. л. цукру, дробка солі, 500 г мукі, 10 ст. л. ледзяной вады.*

Змяшайце муку з цукрам і дробкай солі і пасячыце разам з маслам. Разатрыце сумесь рукамі (для паскарэння выкарыстоўвайце блэндар), каб атрымалася крошка, зрабіце горку з паглыбленнем і ўліце 10 ст. л. ледзяной вады. Замясіце цеста, акуратна падбіраючы мучную сумесь рукамі ад краёў да сярэдзіны. Скачайце шар і пакладзіце яго ў халадзільнік, пакуль займаецеся начынкай.

Варыянты начынак

Ягадная. Для невялікага пірага-галеты спатрэбіцца 4 шклянкі ягад. Выкладзіце ягады ў міску, змяшайце з 8 ст. л. цукру і 2 ст. л. крухмалу (крухмал зробіць ягадны сок, які выдзяляецца, густым).

Грыбная. Абсмажце 2 нарэзаныя цыбуліны да залацістага колеру, дадайце нарэзаныя свежыя грыбы і гатуйце 10—15 хвілін. Дадайце лыжку мукі, змяшайце, запраўце, выкладзеце начынку на цеста і пасыпце 0,5 шклянкі натёртага сыру.

Сырна-цыбульная. Абсмажце 0,5 кг нарэзаных маладых сцёблаў цыбулі ці 2 рэпчатыя цыбулі і 1 цыбулю-парэй, змяшайце з 1 шклянкай надзёртага сыру і выкладзіце на цеста.

З гароднінай. Здрабніце вялікі пучок шпінату. Сезонную гародніну (кабачкі, баклажаны, цыбулю, перац, памідоры, розныя віды капусты) нарэжце лустачкамі, апырскайце алеем і запячыце ў духоўцы каля 20 хвілін. У цэнтр раскачанага цеста выкладзіце шпінат, зверху — запечаную гародніну, захіліце краі аладкі ўнутр.

Прыгатуйце начынку. Нагрэйце духоўку да 200 °С. Бляху засцяліце паперай для выпечкі. Раскачайце цеста ў аладку. Калі бакі будуць не надта роўныя, нічога страшнага. Аладку з цеста змясціце на падрыхтаваную бляху. Выкладзеце начынку, пакідаючы 2,5-сантыметровыя краі. Загарніце краі ўнутр пірага, закрываючы такім чынам начынку, змажце яйкам. Выпякайце каля 20—25 хвілін.

Для ягаднага пірага, перад тым як паставіць яго ў духоўку, злёгку змажце краі цеста вадой і пасыпце цукрам. Гатовы пірог выміце з духоўкі і дайце астыць на працягу 10 хвілін. У невялікай місцы змяшайце калатоўкай джэм, дадаўшы на смак лімонны сок. Асцярожна змажце атрыманай глазурай начынку, пакуль галеты яшчэ цёплыя. Падавайце пірог цёплым або пакаёвай тэмпературы.

Парада. *Вы можаце прыгатаваць не адну, а некалькі невялікіх галет. Дадавайце ў іх начынку з розным спалучэннем садавіны і ягад.*

РАПТАМ СПАТРЭБІЦЦА

АДБЕЛЬВАЛЬНІК ДЛЯ ТКАНІН

Лета — сезон адпачынкаў, падчас якіх частыя розныя застоллі. Дачныя абеды і пікнікі вельмі рэдка абыходзяцца без настуствя у выглядзе плям на адзежы і сталовай бялізне.

• Кухонныя ручнікі і падобныя рэчы, дзе пераважаюць тлустыя плямы, адмые гарчыца. 2 ст. л. гарчычнага парашку развесці ў літры гарачай вады і даць настаяцца. Працадзіць, развесці ў неабходнай колькасці вады і замачыць ручнікі на ноч. Мыць, як звычайна. Ручнікі пабялеюць і прадэзынфіцыруюцца, а малюнак стане толькі ярчэйшы.

• Белыя рэчы жоўкнуць ад старасці ці мыцця. Каб адбяліць такую бялізну, разам з парашком у ваду трэба дадаваць нашатырны спірт. Нават старыя рэчы пасля некалькіх падобных працэдур «памаладзеюць».

• Шаўковыя і ваўняныя рэчы замачыце ў растворы: на 10 літраў вады 50 г пральнага парашку, 6 ст. солі, 1 ст. л. нашатырнага спірту і столькі ж 3%-нага перакісу вадароду. Патрымаць адзенне гадзін пяць, пасля чаго мыць у далікатным рэжыме.

• Гольфы і шкарпэткі можна замачыць у цёплай вадзе, дадаўшы туды 2 ст. л. борнай кіслаты, — гэта выдатная прафілактыка ад грыбковых захворванняў. Так можна адбельваць і майкі. Потым мыць у звычайным рэжыме.

ПАЧАСТУНАК ДЛЯ НЯПРОШАНЫХ ЖЫХАРОЎ

Калі насякомыя прабраліся ў дом, пазбавіцца ад іх вельмі няпроста. Як толькі ўбачыце таракана або мурашак на сваёй тэрыторыі, будзьце ўпэўнены: паблізу хаваецца значна больш шкоднікаў. Але можна пазбавіцца ад няпрошаных гасцей самым бясшкодным спосабам! Нават калі ў доме ёсць дзеці або жывёлы, смела выкарыстоўвайце гэты сродак.

Усё што спатрэбіцца — трохі лаўровых лістоў! Раскладзіце іх па кутах свайго дома і назаўжды забудзецеся пра прысутнасць непажаданых гасцей! Увесь сакрэт у тым, што тараканы, мурашкі, мухі, камары і моль проста не пераносяць паху лаўровага ліста. Таксама варта змясціць лаўровыя лісты ў ёмістасці з крупамі, гэта прадухіліць з'яўленне там жучкоў.

АЗІРНІСЯ ВАКОЛ, ТАМ СТОЛЬКІ ЎСЯГО, ЗА ШТО МОЖНА БЫЦЬ УДЗЯЧНЫМ (Лана Парыя).

Адказная за выпуск Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Славянскі базар у Віцебску

КАЛІ Б НЕ БЫЛО ЯГО...

Што агульнага ў віцябчан з жыхарамі Манака, Венецыі і Рыа

У Віцебску ўжо рыхтуюцца да чарговага «Базару». Уласны карэспандэнт «Звязды» ў Віцебскай вобласці, выконваючы заданне рэдакцыі падрыхтаваць артыкул наконт сакрэту даўгалецця фестывалю, знайшоў сваю першую акрэдытацыю. Яна за... 1994 год.

Надрукавалі на зялёнай паперцы пішучай машынкай: «Прэса»... І ніякіх галаграм, рознакаляровых надпісаў.

ЧАКАЮЦЬ «БАЗАР» ЗА МЯЖОЙ

За што любяць «Базар»? Дарэчы, а за што кахаюць жанчыну, мужчыну? Проста кахаюць! А фестываль за 26 гадоў існавання стаў той падзеяй, якую чакаюць гараджане, жыхары краіны, зоркі, турысты. На ім не сумна, ёсць заўсёды куды пайсці. А якая цудоўная атмасфера — свята, гасціннасці, дружбы!

Нагадаю, што Аляксандр Сідарэнка, дырэктар віцебскага фестывалю яшчэ і кіраўнік Сусветнай асацыяцыі фестываляў (САФ). Сёлета на «Базары» ў члены САФ прынялі фінскую Міжнародную культурную асацыяцыю горада Турку і расійскі Міжнародны фестываль-конкурс рускай культуры «Вытокі». Адпаведнае рашэнне прынялі падчас нарады ў Віцебску з удзелам дырэктараў асацыяцыі.

Каментуючы падзею журналістам, Аляксандр Сідарэнка адзначыў, што САФ аб'ядноўвае каля 20 міжнародных або вядомых па-за краінай фэстаў, конкурсаў, культурных праектаў. Умова — высокі узровень правядзення. Галоўнае — не колькасць членаў, а якасць праектаў.

Спявак Хуліа Іглесіяс-малодшы ў атачэнні дзяцей з заслужанага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь харэаграфічнага ансамбля «Зорка» (Віцебск).

Кіраўнікі фэстаў абмяркоўвалі ў Віцебску планы. У прыватнасці, была агучана ідэя ўключыць у склад членаў САФ кіраўнікоў прадзюсарскіх структур, якія апякаюць перспектыўных адораных выканаўцаў.

Аляксандр Сідарэнка таксама паведаміў СМІ пра тое, што ў сталіцах Латвіі і Малдовы мараць прыняць адзін з «базарных» праектаў.

ДЫ НУ ЯГО?

Колькі разоў чуў ад некаторых землякоў пра тое, што «Базар» надакучыў. Што «нармальны гараджанін» павінен з'ехаць з Віцебска, каб толькі не бачыць гэтае «баляванне падчас чумы», «оргію», «жах», «прымітывізм». А зараз нечаканая паралель. У Вікіпедыі прачытаў, што падчас карнавалу ў Рыа-дэ-Жанэйра з-за прытоку турыстаў узнікае востры недахоп месцаў у гасцініцах і назіраецца рост цэн на жыллё. Цытата скарочаная: «Многія жыхары Рыа з'язджаюць з горада, каб спакойна правесці час з сям'ёй». Ну дык літаральна, як пра Віцебск!

Наколькі мы ведаем, эпідэміі чумы — гэта з'ява далёкага мінулага. Наконт «оргій», быў час, калі на вуліцах не забаранялася піць піва і мацнейшыя напоі, і горад перыядычна насамрэч нагадваў нейкі «стан качэўнікаў», якія вырашылі з дарогі перакусіць і выпіць «горкай». Памятаецца, міліцыянеры ветліва прасілі кампаніі пакінуць месцы, дзе планавалася арганізаваць нейкае прадстаўленне на адкрытым паветры. Напрыклад, на плошчы 1000-годдзя Віцебска. Народ прасіў: «Дык «Базар» жа! Дайце «пабазарыць»...

Што датычыцца жахаў, бадай, толькі супрацоўнікі дырэкцыі бачылі жудасныя сны з-за таго, што не хапае гатэляў, чарговая капрызная «зорка» патрабуе нумар з басейнам, гасцініцу з верталётнай пляцоўкай. А такіх у Віцебску няма і цяпер.

Асабіста мяне забаўляла, калі тайком прадстаўнікі дырэкцыі мне распавядалі пра падрабязнасці патрабаванняў зорак. Напрыклад, пра туалетную паперу менавіта блакітнага колеру. Цяпер падчас камандзіровак перыядычна жартую ў размове з добра знаёмымі адказнымі асобамі, што ў маім «райдары» ёсць такі пункт. Цудоўна, што разумеюць жарт. І хто сказаў, што ў нас чыноўнікі, не сябруюць з гумарам? Наадварот!

«БЕДНЫЯ» МАНАКЦЫ І БРАЗІЛЬЦЫ

Пра «прымітывізм». На фестывалі за 26 гадоў яго правядзення выступалі зоркі сусветнай велічыні, прадстаўнікі розных мастацтваў. У тым ліку і оперы, балета, віртуозныя музыканты, кампазітары...

Што датычыцца скептыкаў не толькі ад СМІ. Напэўна, ёсць незадаволеныя жыхары Канаў, дзе пачынаючы з 1946 года паводзіцца кінафестываль? А як жа я разумею жыхароў княства Манака, дзе яшчэ аж з канца 1920-х праводзіліся гонкі. А ў 1950-м адбылася першая «Формула-1». «Сумуюць» і тыя, хто не пакідае горад падчас Венецыянскага фестывалю. Летась ён адбыўся 73 раз — «проста жах».

А вось «Еўрабачанню» пашанцавала: праводзіцца чарговы раз у краіне, прадстаўнік якой выйграў конкурс. Пачынаючы з 1956 года! Цікава, што краіны адмаўляліся праводзіць яго. Напрыклад, у 1972-м Манака — з-за адсутнасці належнай пляцоўкі. А праз год Люксембург — з-за высокіх выдаткаў на правядзенне. А ў 1980 годзе Ізраіль — у сувязі з выдаткамі на перавод тэлебачання на каляровае вяшчанне. Вялікабрытанія прымала ў сябе конкурс часцей за ўсіх — 8 разоў! У тым ліку — тры пасля адмовы іншых краін.

ЗА ГАНАРАР І НЕ ТОЕ НАПІШУЦЬ

Крытыку мінулага і ў цэлым «Базару» пачытаў на некаторых сайтах. Дарэчы, адзін з іх мне раней падабаўся.

Аўтар на поўным сур'ёзе, выконваючы заказ для атрымання ганарару, напісаў, што гараджане ўсміхаюцца толькі на «Базары». А больш, маўляў, свят і няма. І жывуць ад «Базару» і да яго. Шаноўны, мы цудоўна святкуем: Дзень Перамогі, Незалежнасці, Дзень горада, «імяніны Шагала», навагоднія і калядныя святы... Ды шмат чаго. Нават Дзень снегу!

Паверце мне, чалавеку, які нарадзіўся і амаль што ўсё жыццё жыве ў Віцебску, падстаў для радасці ў нас значна больш, чым вам падалося. Наконт усмешкі, напэўна, нас пераблыталі з кімсьці, мо з «суровымі фінскімі хлопцамі» — з фільма пра асаблівасці нацыянальнага палявання? Радасці хапае. Бывае, за чарговую ўсмешку дзяўчат і жанчын, здаецца гатовы хмары разагнаць, вясёлку дастаць з нябёсаў. І хто б мне што не гаварыў, прадстаўніцы слабай паловы чалавецтва менавіта на Віцебшчыне самыя прыгожыя! І хай не крыўдзяцца мінчанкі, гамяльчанкі, магіляўчанкі і іншыя.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

■ Літаратурныя сувязі

Вялікая паэтычная цывілізацыя

Ці лёгка перакладаць кітайскіх паэтаў?

Мікола МЯТЛІЦКІ — лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, лаўрэат Спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Паэт, перакладчык, публіцыст. Шмат творчых намаганняў мастак слова прыклаў і працягвае прыкладаць для пераўвасаблення паэзіі розных народаў свету на беларускую мову. Дзякуючы Мікалаю Міхайлавічу, пабачыла свет беларуская кніга Абая «Стэпавы прастор», за якую ў Казахстане наш беларускі творца быў адзначаны міжнароднай прэміяй «Алаш». Выдадзена і падрыхтаваная Міколам Мятліцкім кніга перакладаў кітайскай паэзіі «Пад крыламі Дракона: Сто паэтаў Кітая». Цяпер перакладчык завяршыў працу над яшчэ адной адмысловай анталогіяй, у якой сабраны яго пераклады твораў паэтаў Кітая мінулага стагоддзя.

— Мікалай Міхайлавіч, вы завяршылі ці амаль завяршаеце работу над анталогіяй кітайскай паэзіі ХХ стагоддзя. Якая галоўная выснова ў выніку гэтай шматабсяжнай перакладчыцкай працы?

— Праца сапраўды шматабсяжная. Дваццатае стагоддзе жыцця Кітая, увасобленае ў паэтычным слове, зліваецца ў адну паўнагучную баладу, поўную і горкіх, і радасных слёз. Галоўнае, што я для сябе спасціг: і на гэтым адрэзку часу, як і ў папярэдніх стагоддзях, паэзія кітайскага народа засталася вернай усім агульначалавечым каштоўнасцям, імкнулася быць чуйным нервам грамадскага жыцця і многія свае духоўныя ўзлёты сцвердзіла, на вялікі жаль, самаахвярнасцю геніяльных сваіх паэтаў. Трэба памятаць, што значная частка мінулага стагоддзя ў Кітаі прыпала на «пошукі будучыні», а гэты працэс заўсёды спалучаны з драматызмам і нават трагізмам, і не маглі апынуцца ўбаку ад самога поступу гісторыі тыя творчыя сумленныя людзі, хто ўсім сэрцам жадаў свайму народу і долі, і волі.

— Сёння мала чытаюць паэзію... Відаць, яшчэ меншая ўвага да перакладной паэзіі. І ўсё ж вы адважна ўзяліся за такую працу... Што найбольш падштурхоўвала?

— І сапраўды, у нашы дні багата чаго з самых каштоўных духоўных скарбаў свету і не бачыцца, і не чуецца многімі і многімі. Але гэта з'ява часовая. Не можа чалавек доўга сілкавацца штодня адным перасоленым баршчом. Захочацца яму некалі і іншага харчу. У тым ліку і духоўнага. Мы нават ужо і не прыгадваем сёння, з якога амаральнага бруду вырастала эпоха Адраджэння — бачым толькі зіхотную вяршыню айсберга. І сама шматвяковая гісторыя развіцця кітайскай паэзіі яскрава гаворыць пра тое, што ў чалавечай душы не выстывае да астатку патрэба ў паэтычным слове нават у самыя неспрыяльныя для яго ўспрымання часы. Бывалі і ўзлёты, і заняпады. Але духоўная моц кандэнсавалася няспынна. І сёння ў маштабах усяго чалавецтва, усіх краін свету мы маем сапраўды надзейны духоўны падмурак, на якім без сумнення выстаяць і наша, і ўсе наступныя пакаленні зямлян. Нас трымала, трымае і будзе трымаць у духоўнай раўнавазе гэтая спадчынная энергетыка вечнапрысутнай класікі. Ніколі не знікне ў чалавечым сэрцы цікавасць да жыцця папярэднікаў. Кожны разумны чалавек захоча пачарпнуць іх вопыт, каб больш упэўнена крочыць наперад, каб мець магчымасць зазірнуць у далягляды. І мне, пасля пераствярэння на родную мову твораў многіх паэтаў з багатай кітайскай гісторыі, не захацелася адступацца далёка ад паэтычнай сучаснасці гэтага вялікага народа. Хацелася ўбачыць на свае вочы, усім сэрцам адчуць, якія вынікі далі мужныя клопаты і намаганні папярэднікаў — чым адгукаюцца сёння. Вельмі ўсцешыла тое, што паэзія Кітая дваццатага стагоддзя не страціла сваёй духоўнай моцы.

— Ці шмат у ёй адпаведнай часу рыторыкі?

— Амаль усю зместавую частку будучай беларускамоўнай анталогіі кітайскай паэзіі ХХ стагоддзя мы з яе ўкладальнікам узялі з трох анталагічных зборнікаў, што выдаваліся і ў мінулым, і ў новым стагоддзі. Як перакладчык, я выбіраю ўжо з выбранага. А ў анталогіі, пагадзіцеся, трапляе, павінна трапляць заўсёды найлепшае. Першая палова ХХ стагоддзя ў Кітаі, можна сказаць, ужо класічна адстаялася. Тут цэлае сузор'е знакавых імёнаў, сярод якіх і Вэнь Ідо, і Інь Фу, і Хуан Цзуньсянь. Дый бліжэйшыя да нас, Ай Цін і Го Мажо, скажам, зоркі першай велічыні. А паміж такіх зорак пазначыцца святлом не ўсім выпадае. Але ўсё ж такі сто паэтаў за стагоддзе набіраецца. Яны ўсе і цікавыя, і розныя, кожны з іх вылучаецца нечым адметным. Часам гэтыя адметнасці няўлоўныя, але яны ёсць, менавіта яны ўпрыгожваюць плён працы таго ці іншага творцы. Спалучаныя ў адным часавым ланцугу, багата чаго адкрываюць новага з малавядомага нам кітайскага жыцця. Мы з укладальнікам выбудавалі своеасаблівую кнігу кітайскага лёсу. Мне асабіста ў ёй падабаецца вялікая прага жыцця, уменне цаніць нават нязначнае, па-сапраўднаму радавацца і засмучацца, любіць і шанаваць сваю Бацькаўшчыну, ведаць яе гісторыю, узмацняць духоўныя і інтэлектуальныя сілы — усё тое, што мы маем права назваць кітайскім аптымізмам.

— Хто болей за ўсіх з паэтаў Кітая ХХ стагоддзя прыйшоўся вам па душы, найбольш зачапіў сардэчныя перажыванні, прымусіў разважаць пра яго феномен?

— Гэта, безумоўна, юны Інь Фу. Гады яго жыцця наступныя — 1909—1931. Паэт быў расстраляны ў ліку 23 рэвалюцыянераў 8 лютага 1931 года ў засценках гаміньданаўскай ахранкі. Сын багатых бацькоў, ён у творчасці стаў на абарону абяздоленых, пісаў мужныя гнеўныя вершы. У свой дваццаць адзін год ён пакінуў значную па мастацкіх вартасцях спадчыну. І, заўважу, немалую па аб'ёме. Можна толькі ўявіць, колькі гэты легендарны юны геній змог бы яшчэ зрабіць і для кітайскай, і для сусветнай паэзіі! Маё сэрца забалела па ім з гэткай жа сілай, як балела і баліць па нашым юным геніі Максіме Багдановічу.

— Ваша парада маладым перакладчыкам, якія імкнуцца данесці да сучасніка паэзію Кітая, якія толькі ступаюць на ніву знаёмства з вялікай мастацкай прасторай...

— Смялей ступайце на духоўныя прасторы гэтай неабсяжнай у часе краіны! Паэзія Кітая — гэта вялікі згустак чалавечай энергіі, такі прыдатны ўсяму чалавецтву для паўнакроўнага развіцця. Вялікі Кітай — адзіная цывілізацыя ў свеце, якая развіваецца бесперапынна на працягу многіх тысячагоддзяў, і яе духоўны вопыт, занатаваны і ў паэтычным слове, надзвычай прыдатны для дня сённяшняга.

Гутарыў Сяргей ШЫЧКО

Государственное предприятие «Белгеодезия»
приглашает на процедуру переговоров по строительству объекта
«Закладка 9 центров геодезического базиса».
Заявки направлять на e-mail: info@belgeodesy.by,
факс +375 17 334-73-19. УНП10056229

МТБанк
Банк свежих решений

Наименование банка:

ЗАО «МТБанк», г. Минск

www.mtbank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2017 г.

в тысячах белорусских рублей

№п/п	Наименование статьи	Символ	П-т поясн. записки.	2017 г.	2016 г.
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101		39 219	36 818
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		34 374	50 812
5	Средства в банках	1104		62 124	33 655
6	Ценные бумаги	1105		89 993	93 930
7	Кредиты клиентам	1106		505 185	475 955
8	Производные финансовые активы	1107			58
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		507	507
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		36 268	34 634
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		606	913
12	Отложенные налоговые активы	1111		38	38
13	Прочие активы	1112		16 850	17 726
14	**ИТОГО активы**	**11**		**785 164**	**745 046**
15	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
16	Средства Национального банка	1201		491	489
17	Средства банков	1202		46 242	53 744
18	Средства клиентов	1203		605 824	572 833
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		11 112	15 613
20	Производные финансовые обязательства	1205		-	35
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
22	Прочие обязательства	1207		17 198	17 934
23	**ВСЕГО обязательства**	**120**		**680 867**	**660 648**
24	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
25	Уставный фонд	1211		12 306	12 306
26	Эмиссионный доход	1212		-	-
27	Резервный фонд	1213		11 382	9 504
28	Фонд переоценки статей баланса	1214		4 303	4 303
29	Накопленная прибыль	1215		76 306	58 285
30	Всего собственный капитал	121		104 297	84 398
31	**ИТОГО обязательства и собственный капитал**	**12**		**785 164**	**745 046**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2-й квартал 2017 года

в тысячах белорусских рублей

№ п/п	Наименование статьи	Символ	П-т поясн. записки	2017 г.	2016 г.
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		53 637	57 322
2	Процентные расходы	2012		21 891	28 969
3	Чистые процентные доходы	201		31 746	28 353
4	Комиссионные доходы	2021		49 017	32 840
5	Комиссионные расходы	2022		4 476	5 910
6	Чистые комиссионные доходы	202		44 541	26 930
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		202	258
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		7 534	10 078
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		(141)	151
11	Чистые отчисления в резервы	207		8 629	14 135
12	Прочие доходы	208		2 292	14 933
13	Операционные расходы	209		43 332	36 569
14	Прочие расходы	210		1 968	2 894
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		32 245	27 105
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		6 035	4 122
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		26 210	22 983

Руководитель А. К. Жишкевич

Главный бухгалтер Г. П. Лаптенок

Дата подписания 14 июля 2017 года

Лицензия на осуществление банковской деятельности №13,
выдана Национальным банком Республики Беларусь 6 мая 2013 года.
УНП 100394906

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона)
извещает о проведении 29 августа 2017 года в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20 открытого аукциона
по продаже выявленного, задержанного, арестованного и обращенного в доход государства имущества

№ лота	Наименование объекта	Уполномоченный орган	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. №320/С-6084, площадью 78,4 кв. м, назначение – садовый, дачный домик (дача), наименование – одноэтажный бревенчатый садовый домик, облицованный кирпичом, с мансардой, верандой. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321883200005000196 общей площадью 0,0750 га (право собственности – частная). Местонахождение: Жлобинский р-н, Кировский с/с, СТ «Жлобинский Сейбит», д. 104.	ОПИ Жлобинского р-на	17 766,00	1 776,60
2	Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. №342/U-17562, площадью 0,0 кв. м (общая площадь строения 1 997,8 кв. м) назначение – сооружение неустановленного назначения, наименование – рыботоварный цех с трансформаторной подстанцией и складом тары (процент готовности – 90%). Информация о земельном участке: кадастровый номер 325050100002003410 общей площадью 1,1251 га (право постоянного пользования). Местонахождение: г. Светлогорск, пер. Заводской, 2А.	ИМНС РБ по Светлогорскому р-ну	217 944,00	21 794,40
3	Капитальное строение с инв. №310/С-10738, площадью 33,1 кв. м, назначение – здание одноквартирного жилого дома, наименование – жилой дом. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321087602101000032 общей площадью 0,0912 га. Местонахождение: Гомельский р-н, Терюхский с/с, д. Дикаловка, 91.	ОПИ Гомельского р-на	6 458,40	645,84

Организатор аукционных торгов: ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга», г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, тел./факс: 8(0232)23-23-54, 23-23-56. **Шаг аукциона – 5%.** Для участия в аукционе необходимо: 1). Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов** (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с 3012209370018 в филиале ОАО «Белагропромбанк» ГОУ, код 912, УНП 400071204 , БИК 151501912, ОКПО 285728963000, назначение платежа – задаток за участие в аукционе; 2). Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, г. Гомель в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения. **Прием заявлений для участия в аукционе с 27 июля 2017 г. по 25 августа 2017 г. в 16.00 включительно.** Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Подача документов по почте не допускается. К участию в аукционе допускаются лица, которые своевременно подали заявления на участие в аукционе по форме, определенной организатором аукциона, внесли в установленном порядке задаток для участия в аукционе, представили другие необходимые документы и подписали соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. **Для участия в аукционе на адрес Организатора аукциона необходимо предоставить:** 1. Заявление на участие в аукционе; 2. Копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком; 3. Организациям – резидентам Республики Беларусь – доверенность представителю организации (кроме случаев, когда организацию представляет ее руководитель), копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации (копию документа о создании организации, если она не подлежит государственной регистрации), заверенные юридическим лицом; 4. Индивидуальным предпринимателям – свидетельство о государственной регистрации; 5. Представителям физических лиц – резидентов Республики Беларусь – нотариально заверенную доверенность; 6. Организациям – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее 6 месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; 7. Организациям и физическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; 8. Представителям организаций и физических лиц – нерезидентов Республики Беларусь – легализованную в установленном порядке доверенность. При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. В случае отсутствия у физического лица расчетного счета, необходимо открыть текущий расчетный банковский счет в любом банке РБ. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 (три) дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5% (пять). Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по оплате предмета торгов. Проводится аукцион в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства (Указ Президента РБ от 19.02.2016 г.№63).

Дополнительная информация по контактным телефонам организатора аукциона: 8 (0232)23-23-54, 23-23-56 и на сайте gomeloblreklama.by

---

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона)
извещает о проведении 9 августа 2017 года в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20 открытого повторного аукциона
по продаже выявленного, задержанного, арестованного и обращенного в доход государства имущества

№ лота	Наименование объекта	Уполномоченный орган	Начальная цена продажи, бел.руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. №350/С-83927, площадью 787,3 кв. м, назначение – здание специализированное внутреннего водного транспорта, наименование – береговой производственный участок. Местонахождение: г. Гомель, ул. Подгорная, д. 10. Информация о земельном участке: кадастровый номер 340100000001003845 общей площадью 0,4657 га (право постоянного пользования). Ограничение (обременение): залог недвижимого имущества (ипотека), аренда	ИМНС РБ по Центральному р-ну г. Гомеля	**301 320,00**	30 132,00
2	Капитальное строение с инв. №350/С-70579, площадью 1 059,5 кв. м, назначение – здание многофункциональное, наименование – здание склада с мастерскими. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000002000691 общей площадью 0,6002 га (право постоянного пользования). Местонахождение: г. Гомель, ул. Лепешинского, д. 1Г. Ограничение (обременение): ипотека		**176 256,00**	17 625,60
3	Здание специализированное автомобильного транспорта – гараж площадью 38,6 кв. м. Местонахождение: г. Гомель, ул. Черская, 47Б/13, блок №112	ОПИ Центрального р-на г. Гомеля	**8 424,00**	842,40
4	Капитальное строение с инв. №310/С-41690, площадью 2 455,6 кв. м, назначение – здание специализированное животноводства, наименование – здание коровника и телятника. Местонахождение: Гомельский р-н, Грабовский с/с, д. Журавлевка, ул. Полевая, 40/6. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 321081602101000026 общей площадью 6,0141 га (право постоянного пользования)	ИМНС по Гомельскому р-ну	**114 660,00**	11 466,00
5	Капитальное строение с инв. №310/С-26442, площадью 342,6 кв. м, назначение – здание склада металлолома, наименование – склад металлолома. Местонахождение: г. Гомель, ул. Объездная, 9. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000005004971 общей площадью 0,4180 га	ИМНС РБ по Новобелицкому р-ну г. Гомеля	**59 520,00**	5 952,00
6	Капитальное строение с инв. №340/С-1847, площадью 580,7 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – административное здание. Местонахождение: Речицкий р-н, г. Речица, ул. Чапаева, 57. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 324550100001000008 общей площадью 2,3400 га	ИМНС РБ по Речицкому р-ну	**122 400,00**	12 240,00
7	Капитальное строение с инв. №300/С-2470, площадью 165,2 кв. м, назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – здание магазина. Информация о земельном участке: кадастровый номер 340100000001000009 общей площадью 0,0924 га (право постоянного пользования, доля в праве 1/1). Местонахождение: г. Гомель, ул. Подгорная, д.10. Ограничение (обременение): ипотека	ИМНС РБ по Минскому р-ну	**104 889,60**	10 488,96
8	Капитальное строение с инв. №350/С-171919, площадью 21,9 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – кирпичный гараж (№40 с подвалом), ГСПК-19. Материал стен – кирпич. Год постройки – 1989 г. Местонахождение: г. Гомель, ул. Иногородняя, 3-я, 67/40	ОПИ Железнодорожного р-на г. Гомеля	**5 920,00**	592,00
9	Капитальное строение с инв. №350/С-15758, площадью 22,5 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание гаража №146, ГСПК-32. Местонахождение: г. Гомель, ул. Героев Подпольщиков, ГСПК – 32		**7 978,18**	797,82
10	Капитальное строение с инв. №350/С-76922, площадью 16,4 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – здание гаража №37, ГСК – 4, блок 7. Местонахождение: г. Гомель, ул. Лепешинского, 116/Б		**1 140,74**	114,07
11	Капитальное строение с инв. №350/С-62116, площадью 17,1 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж №371. Местонахождение: г. Гомель, ул. Лепешинского, ГСК-6		**2 560,00**	256,00
12	Изолированное помещение с инв. №330/D-203, площадью 156,0 кв.м., назначение – помещение общественного питания, наименование – помещение бара. Местонахождение: г. Мозырь, ул. Пушкина, д. 33.	ОПИ Мозырского р-на	**84 672,00**	8 467,20
13	Изолированное помещение с инв. №330/D-4248, площадью 56,5 кв. м, назначение – квартира №2, наименование – 3-комнатная квартира. Местонахождение: г. Мозырь, ул. Якуба Колоса, д. 5, кв. 2		**86 054,40**	8 605,44
14	Капитальное строение с инв. №330/С-20101, площадью 554,0 кв. м, назначение – здание многоквартирного жилого дома, наименование – двухэтажное кирпичное здание. Информация о земельном участке: кадастровый номер 341500000010000076 общей площадью 0,2704 га. Местонахождение: г. Мозырь, ул. Портовая, д. 16		**28 244,16**	2 824,42
15	Капитальное строение с инв. №330/С-2869, площадью 131,0 кв. м, назначение – здание одноэтажное кирпичное магазина, наименование – одноэтажное кирпичное магазина. Информация о земельном участке: кадастровый номер 341500000006000025 общей площадью 0,0378 га. Местонахождение: г. Мозырь, ул. Пролетарская, д. 36А		**53 913,60**	5 391,36
16	Капитальное строение с инв. №330/С-6353, площадью 2552,5 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – здание цеха №1. Год постройки – 1969 г. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 341500000015000046 общей площадью 0,2155 га. Местонахождение: Мозырский р-н, г. Мозырь, ул. Гагарина, д. 85Г		**651 168,00**	65 116,80
17	Строительные материалы, вложенные в строительство деревянного дома по адресу: Мозырский р-н, Махновичский с/с, д. Зеленый Мох, ул. Луговая, д. 8. Информация о земельном участке: кадастровый номер 323582003601000001 общей площадью 0,1000 га		**2 412,80**	241,28
18	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, площадью 396,0 кв. м. Местонахождение: Мозырский р-н, Козенский с/с, д. Наровчизна, ул. Южная, 13. Информация о земельном участке: кадастровый номер 323581203601000456 общей площадью 0,0963 га		**14 175,00**	1 417,50
19	Капитальное строение с инв. №335/С-6190, площадью 396,0 кв. м, назначение – здание кирпичного гаража, наименование – кирпичный гараж. Местонахождение: Петриковский р-н, Муляровский с/с, п. Муляровка. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32438640561000106 общей площадью 12,3119 га	ИМНС РБ по Петриковскому р-ну	**24 792,00**	2 479,20
20	Капитальное строение с инв. №335/С-7843, площадью 818,5 кв. м, назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей, наименование – пункт технического обслуживания. Адрес: Петриковский р-н, Муляровский с/с, п. Муляровка, ул. Рабочая, д. 41, корп. 1. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 324386405600000009 общей площадью 11,8732 га. Местонахождение: Петриковский р-н, Муляровский с/с, п. Муляровка (производственная база). Ограничение (обременение): ипотека		**125 100,00**	12 510,00
21	Единый объект недвижимого имущества в составе: капитальное строение с инв. №335/С-4843, назначение – здание гостинец, мотелей, кемпингов, наименование – агротуристический комплекс «Матчына хата». Составные части и принадлежности: Мини-кафе «Харчевня», пристройка, терраса, жилой дом №1, пристройка, жилой дом №2, пристройка, терраса, жилой дом №3, пристройка, терраса, мансарда, баня, терраса, склад, сеновал, беседка, сарай, уборная. Местонахождение: Петриковский р-н, Копаткевичский поселковый Совет с/с, д. Ивашковичи, ул. Центральная, 2. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 324376002101000026 общей площадью 0,8285 га (право постоянного пользования)		**135 300,00**	13 530,00
22	Капитальное строение с инв. №335/С-50137, площадью 340,5 кв. м, назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей, наименование – мастерские. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 324300000001001362 общей площадью 87,7923 га. Местонахождение: Петриковский р-н, Лучицкий с/с, д. 9/1, здание мастерских		**32 400,00**	3 240,00
23	Капитальное строение с инв. №330/С-6152, площадью 2 964,0 кв. м, назначение – здание котельной, наименование – 5 (пяти) этажное кирпичное нежилое здание котельной. Информация о земельном участке: объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 323550100008001562 общей площадью 1,9969 га (право аренды, доля в праве 1/3). Местонахождение: г. Мозырь, ул. Социалистическая, д. 120	ИМНС РБ по Мозырскому р-ну	**188 448,00**	18 844,80
24	Капитальное строение с инв. №330/С-15779, площадью 763,0 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – двухэтажное кирпичное здание производственной базы. Информация о земельном участке: кадастровый номер 323550100012000019 общей площадью 0,5835 га (право аренды). Местонахождение: Мозырский р-н, г. Мозырь, ул. Иваненко, 17		**280 260,00**	28 026,00
25	Капитальное строение с инв. №323/С-5935, площадью 67,4 кв. м, назначение – здание одноквартирного жилого дома. Год постройки – 1958 г. Местонахождение: Кормянский р-н, Коротьковский с/с, д. Сырск, ул. Крестьянская, д. 88 (г.п. Корма, ул. Крестьянская, д. 88)	ОПИ Кормянского р-на	**7 931,52**	793,15
26	Капитальное строение с инв. №320/С-14790, площадью 423,4 кв. м, назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – одноэтажное кирпичное, с пристроенными двумя кирпичными складами и котельной, здание магазина №6 на 4 рабочих места с отдельно расположенным складом. Информация о земельном участке: кадастровый номер 321886403601000071 общей площадью 0,2356 га. Местонахождение: Жлобинский р-н, Солонский с/с, д. Солоное, ул. Новая, д. 57А	ИМНС РБ по Жлобинскому р-ну	**23 085,00**	2 308,50
27	Капитальное строение с инв. №334/С-8920, площадью 1 311,1 кв. м, назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции), наименование – здание пункта ТО ТР (пункт технического обслуживания и текущего ремонта). Местонахождение: г.п. Лельчицы, ул. Советская, д. 82Л. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 322855100002001697 общей площадью 0,5030 га. Ограничение (обременение): ипотека	ИМНС РБ по Лельчицкому р-ну	**127 234,80**	12 723,48

Организатор аукционных торгов: ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга», г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж. **Шаг аукциона – 5%. Прием заявлений для участия в аукционе с 27 июля 2017 г. по 7 августа 2017 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются.** Подача документов по почте не допускается. Подробное извещение опубликовано в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета») от 15.08.2015 г., 27.08.2015 г., 29.10.2015 г., 25.10.2015 г., 07.07.2016 г., 26.07.2016 г., 23.08.2016 г., 20.09.2016 г., 27.11.2016 г.,12.01.2017 г.

Дополнительная информация по контактным телефонам организатора аукциона: 8 (0232)23-23-54, 23-23-56 и на сайте gomeloblreklama.by

ЗАО «БСБ Банк»

Финансовая отчетность за 2016 год

Отчет о финансовом положении на 31 декабря 2016 г.

(в тысячах белорусских рублей)

Активы	**2016 г.**	**2015 г.**
Денежные средства и их эквиваленты	98 358	71 538
Драгоценные металлы	30 015	13 090
Обязательные резервы на счетах в Национальном банке Республики Беларусь	884	782
Средства в кредитных организациях	6 979	1 788
Производные финансовые активы	-	12 781
Кредиты клиентам	2 974	2 261
Ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи	65 202	36 916
Ценные бумаги, удерживаемые до погашения	11 714	-
Инвестиционная недвижимость	2 281	2 368
Основные средства и нематериальные активы	22 679	24 487
Отложенные активы по налогу на прибыль	-	117
Прочие активы	5 129	5 657
Итого активы	**246 215**	**171 785**
Обязательства		
Средства кредитных организаций	142	83
Производные финансовые обязательства	-	1 489
Средства клиентов	179 860	113 909
Обязательство по текущему налогу на прибыль	447	112
Отложенные обязательства по налогу на прибыль	382	-
Резервы и обязательство по неиспользованным отпускам	705	249
Прочие обязательства	1 336	1 238
Субординированные займы	9 406	9 315
Привилегированные акции	1 200	1 200
Итого обязательства	**193 478**	**127 595**
Собственный капитал		
Уставный капитал	46 353	44 646
Собственные выкупленные акции	(3 222)	-
Резерв переоценки финансовых активов, имеющихся в наличии для продажи	650	(24)
Накопленная прибыль/(непокрытый дефицит)	8 956	(432)
Итого собственный капитал	**52 737**	**44 190**
Итого обязательства и собственный капитал	**246 215**	**171 785**

Отчет о прибылях и убытках за год, закончившийся 31 декабря 2016 г.

(в тысячах белорусских рублей)

	2016 г.	**2015 г.**
Процентные доходы	9 436	8 262
Процентные расходы	(2 758)	(2 579)
Чистые процентные доходы	**6 678**	**5 683**
Восстановление/(формирование) резервов под обесценение кредитов	2612	(3 014)
Чистый процентный доход после резерва под обесценение кредитов	**9 290**	**2 669**
Комиссионные доходы	20 621	18 446
Комиссионные расходы	(4 638)	(2 946)
Чистые комиссионные доходы	**15 983**	**15 500**
Чистые доходы по операциям с финансовыми инструментами, оцениваемыми по справедливой стоимости через прибыль или убыток	998	5 859
Чистые доходы по операциям с иностранной валютой	13 366	16 574
Чистые доходы по операциям с драгоценными металлами	3 625	1 788
Чистые доходы по активам, имеющимся в наличии для продажи	316	645
Прочие доходы	1 970	1 173
Итого операционные доходы	**45 548**	**44 208**
Расходы на персонал и прочие операционные расходы	(26 233)	(25 109)
Создание прочих резервов	(329)	(2 017)
Прибыль до отражения расходов по налогу на прибыль	**18 986**	**17 082**
Расход по налогу на прибыль	(2 998)	(4 707)
Прибыль за год	**15 988**	**12 375**

Отчет о прочем совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2016 г.

(в тысячах белорусских рублей)

	2016 г.	**2015 г.**
Прибыль за год	**15 988**	**12 375**
Прочий совокупный доход, подлежащий впоследствии переклассификации в состав прибыли или убытка: Чистое изменение справедливой стоимости финансовых активов, имеющихся в наличии для продажи	1 206	(32)
Чистое изменение справедливой стоимости финансовых активов, имеющихся в наличии для продажи, перенесенное в прибыли/убытки	(316)	166
Отложенный налоговый актив	(216)	(144)
Итого прочий совокупный доход/(убыток)	**674**	**(10)**
Итого совокупный доход	**16 662**	**12 365**

Отчет об изменениях в капитале за год, закончившийся 31 декабря 2016 г.

(в тысячах белорусских рублей)

	Уставный капитал	**Собственные выкупленные акции**	**Резерв переоценки финансовых активов, имеющихся в наличии для продажи**	**Нераспределенная прибыль / (накопленный убыток)**	**Итого капитал**
Остаток на 1 января 2015 г.	**43 553**	**-**	**(14)**	**(3 002)**	**40 537**
Чистая прибыль за год	-	-	-	12 375	**12 375**
Прочий совокупный расход за год	-	-	(10)	-	**(10)**
Итого совокупный доход за год	**-**	**-**	**(10)**	**12 375**	**12 365**
Начисление дивидендов	-	-	-	(8 712)	**(8 712)**
Увеличение уставного капитала за счет накопленной прибыли с дополнительным выпуском акций	1 093	-	-	(1 093)	**-**
Остаток на 31 декабря 2015 г.	**44 646**	**-**	**(24)**	**(432)**	**44 190**
Чистая прибыль за год	-	-	-	15 988	**15 988**
Прочий совокупный доход за год	-	-	674	-	**674**
Итого совокупный доход за год	**-**	**-**	**674**	**15 988**	**16 662**
Начисление дивидендов	-	-	-	(4 893)	**(4 893)**
Увеличение уставного капитала за счет накопленной прибыли с дополнительным выпуском акций	1 707	-	-	(1 707)	**-**
Выкуп собственных акций	-	(3 222)	-	-	**(3 222)**
Остаток на 31 декабря 2016 г.	**46 353**	**(3 222)**	**650**	**8 956**	**52 737**

Отчет о движении денежных средств за год, закончившийся 31 декабря 2016 г.

(в тысячах белорусских рублей)

	2016 г.	**2015 г.**
Денежные потоки от операционной деятельности		
Проценты полученные	10 206	7 411
Проценты уплаченные	(2 533)	(2 627)
Комиссии полученные	20 677	18 429
Комиссии уплаченные	(4 674)	(2 946)
Реализованный результат по операциям с иностранной валютой	11 283	12 452
Реализованный результат по операциям с драгоценными металлами	832	5
Реализованный результат по операциям с финансовыми производными инструментами	12 289	116
Реализованный результат по операциям с имеющимися в наличии активами, для продажи	316	645
Прочие доходы полученные	1 915	2 323
Уплаченные операционные расходы	(25 171)	(25 264)
Уплаченный налог на прибыль	(2 380)	(5 492)
Денежные потоки от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах	**22 760**	**5 052**
Чистое (увеличение)/уменьшение операционных активов Драгоценные металлы	(14 131)	(6 155)
Обязательные резервы в Национальном банке	(102)	(2)
Средства в кредитных организациях	(5 151)	8 395
Кредиты клиентам	(1 347)	5 185
Производные финансовые активы	-	3 113
Прочие активы	163	(1 578)
Чистое увепичение/(уменьшение) операционных обязательств Средства других банков	59	(4 640)
Средства клиентов	65 954	2 261
Прочие обязательства	549	235
Чистое поступление денежных средств от операционной деятельности	**68 754**	**11 866**
Денежные потоки от инвестиционной деятельности Приобретение ценных бумаг	(183 352)	(56 617)
Продажа ценных бумаг	146 705	42 772
Приобретение основных средств и нематериальных активов	(6 865)	(2 777)
Поступления от продажи основных средств и нематериальных активов	3 329	542
Чистое расходование денежных средств в инвестиционной деятельности	**(40 183)**	**(16 080)**
Денежные потоки от финансовой деятельности Дивиденды выплаченные	(4 893)	(8 343)
Выкуп собственных акций	(3 222)	-
Чистое расходование денежных средств в финансовой деятельности	**(8 115)**	**(8 343)**
Влияние изменений обменных курсов на денежные средства и их эквиваленты	6 364	16 187
Чистое (уменьшение)/увеличение денежных средств и их эквивалентов	**20 456**	**(12 557)**
Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного года	71 538	67 908
Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного года	**98 358**	**71 538**

Подписано и утверждено к выпуску
от имени Правления Банка — Яцкевич Наталья Анатольевна

И. о. Председателя Правления
Главный бухгалтер — Болотина Любовь Анатольевна

30 июня 2017 г. УНП 807000069

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона: ООО «Юридическая компания «Приоритет», 211415, г. Полоцк, ул. Нижнепокровская, 41Б, пом. 26. **Продавец:** ТПУП «Торговый дом «Коптево», г. Новополоцк, пер. Рижский, 10.

Лот №1. Торговое оборудование. Начальная цена с НДС 20% – 3179,27 руб. Шаг аукциона: 158,96 руб.

Лот №2. Офисная техника. Начальная цена с НДС 20% – 804,32 руб. Шаг аукциона: 40,22 руб.

Лот №3. Источники бесперебойного питания, охранная сигнализация. Начальная цена с НДС 20% – 1609,26 руб. Шаг аукциона: 80,46 руб.

Лот №4. Мебель и торговое оборудование. Начальная цена с НДС 20% – 372,60 руб. Шаг аукциона: 18,63 руб.

Лот №5. Противопожарное оборудование. Начальная цена с НДС 20% – 203,06 руб. Шаг аукциона: 10,15 руб.

Лот №6. Поддоны. Начальная цена с НДС 20% – 183,25 руб. Шаг аукциона: 9,16 руб.

Лот №7. Плиты из минеральной ваты на синтетическом связующем тепло- и звукоизоляционные.

Начальная цена с НДС 20% – 3406,61 руб. Шаг аукциона: 170,33 руб.

Место нахождения имущества – Витебская обл., г. Новополоцк, пер. Рижский, д. 10.

Порядок ознакомления с предметом аукциона: понедельник – пятница с 09.00 до 17.00. Ответственное лицо: Михайлов Сергей Валерьевич, +375 33 3805012.

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY50RSHN30126753800180000000 (BYN) в ЦБУ ЗАО «Банк «Решение» №02/01 г. Витебск, BIC RSHNBY2X, получатель платежа – ООО «Юридическая компания «Приоритет», УНП 391609018.

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона. **Срок оплаты:** не более 10 (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи.

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утв. пост. СМ РБ от 08.01.2013 №16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику, по начальной цене, увеличенной на 5%. Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов.

Предыдущие извещения о проведении аукциона опубликованы в газете «Звязда» от 11.04.2017, 23.05.2017, 07.06.2017, 21.06.2017, 14.07.2017.

Аукцион состоится: 07.08.2017 в 11.00 по месту нахождения организатора торгов.

Дата и время окончания приема документов: 04.08.2017 до 17.00 по указанному адресу организатора торгов.
E-mail: yur_k_prioritet@mail.ru.
Тел.: +375 0214 46 25 89; +375 29 231 49 01.

Извещение о проведении 07 августа 2017 года повторных торгов с условиями по продаже недвижимого имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Минскремстрой»

Предмет торгов (наименование, характеристики, местонахождение продаваемого имущества)	«Административное помещение» общей площадью 104,8 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Ботаническая, д. 7а, пом. 3Н (инв. номер в ЕГРНИ: 500/D-70777653; назначение: административное помещение)
Сведения о продавце	ОАО «Минскремстрой», ул. Интернациональная, 5, 220030, г. Минск, телефон (017) 226-41-15
Сведения об организаторе торгов	государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к.10, 220030, г. Минск, телефон (017) 327-05-62
Начальная цена предмета торгов с учетом НДС, бел. руб.	95 074,56
Размер задатка, бел. руб.	9 500,00
Условие торгов	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 2 процентов от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Минскремстрой», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию документа, подтверждающего внесение задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34BPSB30121049710199330000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся 07 августа 2017 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 27.07.2017 по 03.08.2017 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 226-41-14, (017) 200-04-11, (029) 688-61-94
(ОАО «Минскремстрой»).

■ Бягун вакол свету

СЭРЦА КАМБОДЖЫ

Нашы дзяўчаты Кацярына, Аліса і Элізабет БЯГУН па дарозе на ўсход праехалі каля дзясятка краін і расказалі карэспандэнту «Звязды» пра самую прыемную з тых, у якой ім давялося за гэты час пажыць, — Камбоджу.

Ёсць з чым параўнаць

Багаты курорт французскіх каланізатараў Кэп цяпер выглядае як маленькая вёска. Першыя трое сутак дзяўчаты начавалі разам з тараканамі і жабкамі. Але пасля ім пашчасціла: яны пераехалі ў прыгожую вілу. Там давялося спыніцца і зарабіць грошы на працяг вандроўкі.

На самай справе, кругасветная вандроўка — гэта не толькі знаёмства з новымі краінамі, але і шмат працы. Дзяўчаты расказваюць, што часам сумавалі па гарачым душы і дамашняй ежы. Часта прыходзілася падпрацоўваць, каб мець грошы хоць бы на яду. Яны здымаліся ў рэкламным роліку, пісалі англамоўныя артыкулы, займаліся капірайтынгам. Кацярына праводзіла перадсвяточныя трэнінгі для супрацоўнікаў мясцовага клуба.

Але яны ж прыехалі не па камфорт, а па ўражанні. І гэтага ў Кэпе зашмат. «Упершыню я бачыла малпаў на дарозе», — расказвае Элізабет. Яны там, як галубы ў Мінску, — на кожным кроку чакаюць, што вы іх падкорміце. Вядома, і ў дзяўчат яны выпрасілі бананаў. Але прыгоды ў свеце жывёл толькі пачыналіся...

Недалёка ад Кэпа знаходзіцца сакрэтны пляж, пра які беларускі даведаліся ад мясцовых жыхароў. На дарогу туды яны арандавалі веласіпеды, і раптам сустрэлі мечахвоста — гэта жывёла падобная на круглы шчыт з джалам, яна захавалася яшчэ з часоў палеазойскай эры.

Як турысты

Мясцовыя храмы не пакінулі абыякавай Кацярыну: «Большасць будыйскіх, індуісцкіх і падобных рэлігійных храмаў мне падаюцца казачна-цацачнымі. Узвышэння я там не адчуваю, але адчуваю чараўніцтва. Калі Кацярына наведвала адзін з храмаў Камбоджы, яе праваднікамі сталі мясцовыя дзеткі. Спачатку яны спадзяваліся, што дастаткова будзе пакленчыць грошай, але такі фокус не прайшоў. Тады яны змянілі тактыку і правялі экскурсію па гэтых мясцінах. Нават па просьбе нашай дзяўчыны знайшлі, дзе вышываюць кхмерскія манахі. Так, папрацаваўшы, дзеці атрымалі ад Кацярыны «на цукеркі».

Жамчужына Камбоджы — Нацыянальны парк Бакор, — мае працягласць каля 100 км. Там размешчаны горад-прывід з закінутымі будынкамі, самы ўражальны з іх — казіно. Унутры часткова захавалася абліцоўка, а праз вокны адкрываецца неверагодны від на Сіямскі заліў.

Адна з галоўных славутасцяў краіны — храмы Ангкора. Сіемрып, побач з якім яны знаходзяцца, раней быў сталіцай Кхмерскай імперыі. Тысячу гадоў таму ён ужо быў мільённікам і самым вялікім горадам у свеце. Турысты прыязджаюць да храмаў яшчэ да світання, каб сустрэць яго на беразе возера лотасаў. Высечаныя на камянях твары з няўлоўнай усмешкай, як у Моны Лізы, — візітная картка храма Байана. Аматарам кіно, верагодна, спадабаецца храм Та Прум, дзе здымалі «Лару Крофт» з Анджалінай Джалі. Гэта адзіны храм, які вырашылі ад джунгляў не ратаваць: ён амаль поўнасцю зарос, адданы сілам прыроды. Дарэчы, Ангкор лічыцца адным з самых магутных энергетычных месцаў свету, таму і Камбоджу называюць краінай, дзе здзяйсняюцца мары.

Тут знаходзіцца і самая вялікая вёска на вадзе — гэта нелегальнае пасяленне в'етнамцаў на возеры Танлесап. У мясцовых жыхароў няма ні прапіскі, ні пашпартоў, таму ніхто не ведае, колькі іх там дакладна. Але гэта папулярны турыстычны напрамак, таму мясцовая ўлада іх не чапае. На вадзе стаяць не толькі дамы, але і крамы, школы, цэрквы... Кажуць, што некаторыя з жыхароў нават ніколі не сыходзяць на зямлю. Дзеці паміж будынкамі перамяшчаюцца ў тазіках.

Мясцовыя прысмакі

Сюды прыязджае вельмі шмат еўрапейцаў, у тым ліку дзеля таго, каб пакаштаваць незвычайных насякомых ці жывёл. Так, Аліса каштавала скарпіёна і кракадзілавы бургер. Тут прадаюць конікаў і кажаноў, а па добрым знаёмстве можна пакаштаваць кобру ці мазгі малпы. На рынках Сіемрыпа, дарэчы, і адкрыта прадаецца шмат цікавых рэчаў. З мясцовымі можна таргавацца, але трэба гэта рабіць вельмі ўпэўнена.

Кэп славіцца сінімі крабамі. Закупшчыкі лепшых рэстаранаў Азіі з раніцы прыязджаюць на мясцовы рынак. Прайсці міма такога не змаглі і нашы дзяўчаты. Кацярына, па яе словах, там пакаштавала найлепшы крабавы суп у сваім жыцці!

Для мясцовых жыхароў, у адрозненне ад еўрапейцаў, мора — гэта цяжкая праца. Гэта крыніца іх даходаў і ежы. Тыя, хто жыве ў прыбярэжных вёсках зусім не асацыююць пляж з адпачынкам. Да таго ж прыгожым лічыцца той, хто святлейшы, таму і загараць яны не імкнуцца. Яшчэ тут модна быць худым. «Будзеш худая — адразу выйдзеш замуж!» — гаварыла гаспадыня хаты, дзе Элізабет, Аліса і Кацярына жылі.

Надзея АНІСОВІЧ.
anisovich@zviazda.by

■

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.15	21.16	16.01
Віцебск —	4.58	21.12	16.14
Магілёў —	5.05	21.06	16.01
Гомель —	5.09	20.56	15.47
Гродна —	5.32	21.30	15.58
Брэст —	5.36	21.27	15.51

Месяц

Апошняя квадра 16 ліпеня.
Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны

Пр. Анісіма, Івана, Сяпана.
К. Марты, Наталлі, Юліі, Рудольфа, Фелікса, Юрыя.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

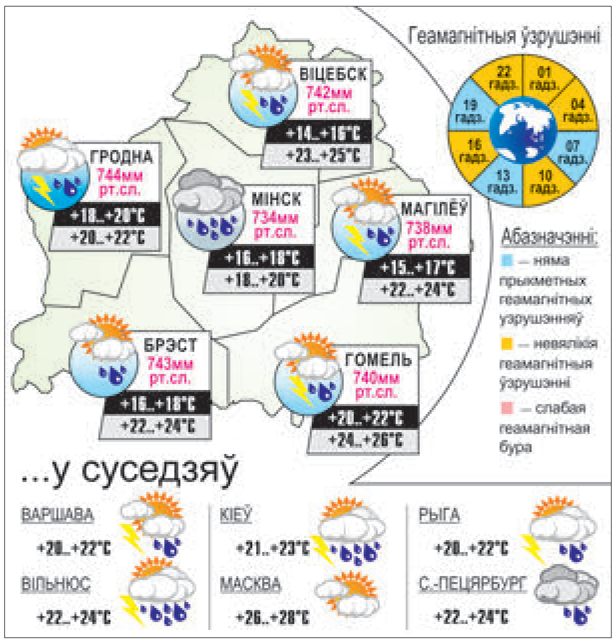

УСМІХНЕМСЯ

У краме:
— Прабачце, у нас няма рэшты. Вазьміце восЬ пяць гумак з Мікі Маўсам.
— Я вам дзіця, ці што?! Дайце з тэрмінатарам...

— А як вызначыць узрост рыбы?
— Па вачах!
— ?!
— Чым далей вочы ад хваста, тым рыба старэйшая...

А мне падабаецца даждлівае надвор'е. Гуляць мне ўсё роўна няма з кім, а вось памідоры самі сябе не пальюць, ці ведаеце.

Мужчыны не здымаюць шкарпэткі падчас сексу, каб паказаць жанчынам, як іх спадабаўся іх падарунак.

Нейк на сямейнай рыбалцы сын пытаецца ў бацькі, як вызначыць узрост рыбы. Доўга спрачаліся, расказвалі розныя версіі пра лускавінкі, адценне, плаўнікі. У рэшце рэшт вырашылі спытаць дзядулю:

Малюнак Віталя ДУДКІ.

Даты | Падзеі | Людзі

27 ЛІПЕНЯ

1147 год — як сведчыць аповесць «Казанне аб забойстве Даніла Суздальскага і пачатку Масквы» — была заснавана Масква.

1812 год — у г. Кобрыне і ў яго ваколіцах адбыўся бой паміж войскамі расійскай 3-й Заходняй арміі А. П. Тармасава і саксонскай брыгады Г. Кленгеля. У выніку 9-гадзіннага бою саксонцы склалі зброю, страціўшы забітымі 109 чалавек. У палон здаліся больш за 60 афіцэраў і каля 2 тысяч салдат.

1877 год — нарадзіўся Уладзімір Мікалаевіч Перцаў (Расія), беларускі гісторык, акадэмік НАН Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Беларусі. Аўтар больш чым 60 навуковых прац — па ўсеагульнай гісторыі, гісторыі грамадскай думкі, гісторыі і гістарыяграфіі Беларусі.

1921 год — канадскі фізіёлаг Фрэдэрык Банцінг упершыню ізаляваў інсулін.

1922 год — у Бруселі заснаваны Міжнародны геаграфічны саюз.

1982 год — у Мінску адбыўся «Марш міру—82», які праходзіў па маршруце Стакгольм—Мінск—Масква як дэманстрацыя адзінства ўсіх людзей добрай волі ў барацьбе за разрадку і спакой паміж народамі і пратэсту грамадскасці супраць ядзернай зброі і гонкі ўзбраенняў.

1990 год — Вярхоўны Савет Беларускай ССР прыняў Дэкларацыю аб дзяржаўным суверэнітэце.

2002 год — у Львове адбылася самая буйная ў гісторыі сусветных авіяшоу трагедыя. У выніку падзення Су-27 загінулі 77 чалавек (па неафіцыйных даных — да 84).

Было сказана

Янка СІПАКОЎ, пісьменнік, перакладчык:
«Устойлівасць і напраўду моцная, але настойлівасць... мацнейшая за яе».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 2769.
Нумар падпісаны ў 19.30 26 ліпеня 2017 года.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12